

**Εκπόνηση εμπειρογνωμοσύνης για την ανάπτυξη
Φορέα Διαχείρισης- Προώθησης Προορισμού Θήρας
(Destination Management/Marketing Organization - DMO)
και την πιλοτική λειτουργία Τουριστικού Παρατηρητηρίου.**

Στο άκρως ανταγωνιστικό τουριστικό περιβάλλον, η Διαχείριση και Προβολή Προορισμών (Destination Management/Marketing) μέσα από τη δημιουργία εξειδικευμένου Φορέα αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα στην προσπάθεια του κάθε τουριστικού τόπου να αξιοποιήσει αποτελεσματικά τους πόρους και τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα που διαθέτει, προσφέροντας υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που οδηγούν μεταξύ άλλων στην διατήρηση ή/και την ενίσχυση ή διαφοροποίηση της επισκεψιμότητας, την αύξηση της κατά κεφαλήν τουριστικής δαπάνης, την άμβλυση της εποχικότητας κ.α., βελτιώνοντας τους δείκτες του τοπικού οικονομικού κυκλώματος και την ποιότητα διαβίωσης των μόνιμων κατοίκων. Ιδιαίτερα στη περίπτωση της Θήρας, ενός προορισμού με εκτεταμένη αναγνωσιμότητα στην παγκόσμια αγορά, με πολυπόικλες υπηρεσίες, ποιοτικά προϊόντα, αλλά και σοβαρά προβλήματα διαχείρισης της ανάπτυξης, η προσπάθεια να αποκτήσει δομή και εργαλεία τουριστικού σχεδιασμού και προβολής με επαγγελματική συγκρότηση και λειτουργία συνιστά επιτακτική ανάγκη για να διατηρήσει την ανταγωνιστική του ταυτότητα και τη βιωσιμότητα του.

Η διεθνής πρακτική έχει αποδείξει ότι οι φορείς Διαχείρισης/Προώθησης Προορισμού (Destination Management/Marketing Organization - DMMO) που διαθέτουν εξειδικευμένη τεχνογνωσία Διαχείρισης και Προώθησης των Τουριστικών Προορισμών αποτελούν το πλέον ενδεδειγμένο σχήμα επιτυχούς τουριστικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως η περίπτωση της Θήρας. Ένας Φορέας Διαχείρισης/ Προώθησης Προορισμού (DMMO - ΦΔΠΠ) είναι σε θέση να διαμορφώσει με την ενεργή εμπλοκή των ενδιαφερόμενων (τουριστική διακυβέρνηση) συνεκτικές και αποτελεσματικές αναπτυξιακές πολιτικές και πρακτικές στη λειτουργία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, βασισμένος σε έναν όγκο αξιόπιστης πληροφορίας σχετικά με τον τουρισμό της της περιοχής και τις τάσεις της αγοράς, το Τουριστικό Παρατηρητήριο.

Με βάση τις δύο συγκροτημένες προσπάθειες που βρίσκονται σε εξέλιξη σήμερα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού – ΠΟΤ¹ και την Ευρωπαϊκή Ένωση², στόχος είναι η επίτευξη του στόχου της βιώσιμης διαχείρισης τουριστικών προορισμών με την κινητοποίηση των τοπικών εμπλεκόμενων που καλούνται να πάρουν τις κατάλληλες αποφάσεις βασισμένοι σε αντικειμενική πληροφόρηση που βασίζεται σε αναλύσεις που προκύπτουν από δεδομένα και δείκτες προερχόμενα από το Τουριστικό Παρατηρητήριο. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου Βιώσιμου Τουρισμού του Παγκόσμιου Φορέα Τουρισμού για τη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου που υλοποιήθηκε στη περίοδο 2013-15 από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου³

¹ Η προσπάθεια του ΠΟΤ για ανάπτυξη δεικτών βιώσιμου τουρισμού ξεκίνησε από τη δεκαετία του 1990 και μετατράπηκε σε πιλοτική λειτουργία Παρατηρητηρίων Βιώσιμου τουρισμού σε προορισμούς από το 2004 <http://sdt.unwto.org/content/unwto-network-observatories-into> &

<http://www2.unwto.org/en/category/technical-product-target/destination-management-organizations>

² http://ec.europa.eu/growth/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators/index_en.htm

³ tourismobservatory.ba.aegean.gr

αποτελεί τη βάση για τη δημιουργία Τουριστικού Παρατηρητηρίου και DMMO σε επίπεδο προορισμού⁴.

Ο ΠΟΤ θεωρεί ότι ένα σύστημα διαχείρισης προορισμού (DMO) θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Ενίσχυση της στατιστικής πληροφόρησης όλων των πτυχών της τουριστικής δραστηριότητας (προσφορά, ζήτηση) με στόχο τη χάραξη πολιτικής
- Δημιουργία νέων και διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου
- Ανάλυση της αλυσίδας δημιουργίας αξίας με στόχο την τοπική ανάπτυξη
- Θεσμική ισχυροποίηση με συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
- Ανάπτυξη μακροχρόνιων ολοκληρωμένων στρατηγικών σχεδίων και βραχυπρόθεσμων (ετήσιων) σχεδίων δράσης που να περιλαμβάνουν από βελτίωση ποιότητας και διαφοροποίηση παραγόμενου προϊόντος μέχρι θέματα προβολής και προώθησης.

Η ΕΕ έχει αναπτύξει το «Ευρωπαϊκό Σύστημα Τουριστικών Δεικτών – ETIS» με στόχο τη μέτρηση της επίδοσης των τουριστικών προορισμών σε σχέση με τη βιωσιμότητα αντιμετωπίζοντας κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις. Η εφαρμογή του συστήματος ETIS έχει στόχο να βοηθήσει τις τοπικές αρχές και κοινωνίες:

- (α) να βελτιώσουν τα δεδομένα που χρησιμοποιούν για χάραξη πολιτικής,
- (β) να διαπιστώσουν τους τομείς που χρειάζονται βελτίωση,
- (γ) να ιεραρχήσουν τα σχέδια δράσης
- (δ) να διαχειριστούν τους κινδύνους με αποτελεσματικότητα
- (ε) να βοηθήσουν τους προορισμούς να αναπτύξουν πιο βιώσιμο τουρισμό
- (στ) να δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη μέσα από τη βελτιωμένη φήμη του προορισμού και την υψηλότερη ικανοποίηση τουριστών
- (ζ) να δημιουργήσει όραμα και κατευθυντήριες οδηγίες για την ανάπτυξη βιώσιμου τουρισμού μέσα από την ανάπτυξη πλαισίου καλών πρακτικών, συστήματος ιδανικών προτύπων (benchmarking) και συστημάτων διάχυσης της πληροφορίας και επικοινωνίας

Εχοντας ολοκληρώσει τη πιλοτική εφαρμογή του ETIS, η ΕΕ καλεί πλέον όλες τις περιφέρειες να συμμετάσχουν στην εφαρμογή του συστήματος, ενώ τους παρέχει και ηλεκτρονική πλατφόρμα για καλύτερη προβολή της προσπάθειας και του προορισμού. Η αξιοποίηση της μεθοδολογίας του ETIS επιτρέπει να υπάρχει η διεθνής «αναγνώριση» του όλου έργου και η δυνατότητα προβολής του προορισμού μέσα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΕΕ (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/vto/>) και παράλληλα να αξιοποιηθεί η εμπειρία του εντολέα στη δημιουργία Τουριστικών Παρατηρητηρίων και στις μελέτες βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης (βλ. tourismobservatory.ba.aegean.gr, www.aegean.gr/lid και <http://etem.aegean.gr/index.php/en/>).

Με βάση τα παραπάνω το έργο περιλαμβάνει:

- A) Την αρχική λειτουργία Τουριστικού Παρατηρητηρίου με βάση τις προδιαγραφές της ΕΕ και του ΠΟΤ προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου προορισμού σε συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

⁴ Η διαφορά μεταξύ του Παρατηρητηρίου σε περιφερειακό επίπεδο και του προτεινόμενου σε τοπικό είναι ότι το πρώτο βασίζεται σε δευτερογενή δεδομένα που δεν έχουν χωρική ανάλυση, ενώ το δεύτερο θα βασιστεί σε στοιχεία από πρωτογενή έρευνα όπως είναι η προτεινόμενη προσέγγιση από ΠΟΤ και ΕΕ.

Β) Την εμπειρογνωμοσύνη για τη δημιουργία Φορέα Διαχείρισης/Πρωώθησης του Προορισμού Θήρας (DMMO) .

Γ) Την εκπόνηση σχεδίου Ανάπτυξης Βιώσιμου Τουρισμού σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς

Δ) Την αξιολόγηση του σχεδίου πρωώθησης του προορισμού και την επικαιροποίηση του με βάση το νέο σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης

Με τα ανωτέρω ο Δήμος Θήρας και ολόκληρος ο τουριστικός τομέας θα αποκτήσει:

- ένα εργαλείο σχεδιασμού τουριστικής πολιτικής βασισμένο σε δεδομένα της τουριστικής δραστηριότητας,
- ένα σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης
- αξιολόγηση του υφιστάμενου σχεδίου τουριστικής προβολής
- μια εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με τη δημιουργία e-DMMO, το θεσμικό του πλαίσιο, τη χρηματοδότηση τους και τη λειτουργία του.

Αναλυτικότερα:

A) αρχική λειτουργία Τουριστικού Παρατηρητηρίου

Προβλέπεται η δημιουργία ενός συστήματος πληροφόρησης με βάση δείκτες που προτείνονται από την ΕΕ και τον ΠΟΤ με στόχο τη βελτίωση του συστήματος τουριστικής διακυβέρνησης. Βασίζεται στη συνεχή έρευνα και ανάλυση των τουριστικών δεδομένων και τάσεων σε τοπικό, εγχώριο και διεθνές επίπεδο, ώστε να είναι εφικτή η έγκαιρη λήψη αποτελεσματικών αποφάσεων διαχείρισης και προβολής του προορισμού. Περιλαμβάνει:

- Δημιουργία ενδιαφέροντος και ευαισθητοποίηση (awareness) της τοπικής κοινωνίας και ιδιαίτερα των εμπλεκόμενων στον τουρισμό με την αξιοποίηση ΜΜΕ, δικτύων κοινωνικής δικτύωσης και διαμορφωτών κοινής γνώμης για τη σκοπιμότητα του έργου και τα οφέλη που προκύπτουν για όλους ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη ενεργοποίηση της.
- Πρόσκληση σε ενδιαφερόμενους φορείς του δημόσιου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα για να συμμετάσχουν ενεργά στις δράσεις που προβλέπεται να γίνουν. Θα εξεταστεί η δημιουργία Συμβουλίου Βιώσιμου Τουρισμού Θήρας με ουσιαστικό ρόλο στη λειτουργία του όλου εγχειρήματος.
- Δημιουργία του προφίλ προορισμού με καταγραφή της προσφοράς του τουρισμού (τουριστικές επιχειρήσεις, τουριστικά θέλγητρα και βαθμός αξιοποίησής τους, λοιπές υπηρεσίες και δραστηριότητες) και άλλων βασικών δεδομένων
- Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, τόσο δευτερογενών από φορείς όσο και πρωτογενών με βάση ερωτηματολόγια προς τους τουρίστες, τις επιχειρήσεις και τους μόνιμους κατοίκους.
- Ανάλυση και αξιολόγηση της κατάστασης της τουριστικής δραστηριότητας και των επιπτώσεών της στον προορισμό,
- Ανάλυση SWOT και εναλλακτικά σενάρια διαχείρισης προορισμού

Β) Εκπόνηση εμπειρογνωμοσύνης για τη δημιουργία Φορέα Διαχείρισης/Μάρκετινγκ – Προβολής Προορισμού Θήρας, όπου θα αναπτυχθούν εναλλακτικά σενάρια και θα εξετασθούν υφιστάμενες καλές πρακτικές, το θεσμικό πλαίσιο και τις απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων.

Για το σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθεί:

- Καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και αναγνώριση όλων των συνθετικών στοιχείων που μπορούν να συμβάλουν στη σύσταση και λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης/Μάρκετινγκ Προορισμού Θήρας.
- Διαβούλευση με τους τοπικούς δημόσιους φορείς και τις επαγγελματικές ενώσεις που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα στο Δήμο Θήρας.
- Προσδιορισμός προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και ωφελούμενων ομάδων από τη σύσταση και λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης/Πρώθησης Προορισμού Θήρας.
- Περιγραφή του συνόλου των αρμοδιοτήτων και δράσεων που δύναται να αναλάβει ένας λειτουργικός και αποτελεσματικός Φορέας Διαχείρισης/Πρώθησης Προορισμού σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες της Θήρας (π.χ. Ολοκληρωμένο Σύστημα Προβολής, Πρώθησης, Ενημέρωσης και Κρατήσεων).
- Περιγραφή της Διοικητικής Δομής, του Οργανογράμματος και των αρμοδιοτήτων που προκύπτουν από αυτά.
- Προσδιορισμός του Νομικού Πλαισίου λειτουργίας του προτεινόμενου Φορέα Διαχείρισης/Πρώθησης Προορισμού Θήρας.
- Διερεύνηση/Εκτίμηση Διαχειριστικών δυνατοτήτων υφιστάμενων δομών (π.χ. στο Δήμο Θήρας, στην Αναπτυξιακή Εταιρεία κ.α.) σχετικά με κρίσιμα αντικείμενα που χρήζουν διαρκούς υποστήριξης και σταθερής στελέχωσης και αφορούν τις λειτουργίες του DMMO και αφορούν την επικαιροποίηση των δεδομένων και του αναπτυξιακού σχεδιασμού με βάση τη πορεία υλοποίησης των σχεδίων δράσης (destination management) καθώς και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της πολιτικής προβολής (destination marketing).

Γ) Εκπόνηση Σχεδίου Ανάπτυξης Βιώσιμου Τουρισμού

Με βάση την ανάλυση που θα έχει προηγηθεί και την επιλογή του σεναρίου διαχείρισης προορισμού από τους εμπλεκόμενους φορείς θα υπάρξει κατάρτιση ενιαίου συνεκτικού Σχεδίου Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης Θήρας που θα περιλαμβάνει Όραμα, Στόχους, Προτεραιότητες, Προγράμματα, Δράσεις, τόσο σε ότι αφορά στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Ενδεικτικά θα περιλαμβάνει:

- Καταγραφή, Ανάλυση και Διαχείριση του βαθμού ικανοποίησης Τουριστών και Επισκεπτών
- Υποστήριξη βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων από τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανόμενης και τη βελτίωση προσπελασιμότητας (accessible tourism). Εφαρμογή πιλοτικού σχεδίου «σήμανσης» επιχειρήσεων με ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης επιχειρηματιών και εργαζομένων.
- Υποστήριξη βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων από τον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανόμενης και τη βελτίωση προσπελασιμότητας, με ανάπτυξη προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων
- Ανάπτυξη νέων προϊόντων και δραστηριοτήτων - Διεύρυνση και εμπλουτισμό της συνολικής δέσμης των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων (π.χ. προγράμματα θεματικών διαδρομών και περιηγήσεων).
- Υιοθέτηση και εφαρμογή πρακτικών βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, του κοινωνικοοικονομικού ιστού και της πολιτιστικής ταυτότητας του προορισμού της Θήρας.
- Ανάπτυξη κα υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος « τουρισμός 12 μήνες το χρόνο» (all year around)

- Καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης πολιτικής προώθησης της Θήρας και σχεδιασμός του νέου προγράμματος με βάση τα στοιχεία που θα έχουν προκύψει κατά τη πιλοτική φάση λειτουργίας του Παρατηρητηρίου. Προβλέπεται ανάπτυξη δράσεων για την διαφήμιση του προορισμού και την πληροφόρηση των υποψήφιων τουριστών και διακινητών τουριστών, την ενημέρωση των επισκεπτών στον προορισμό, την καταγραφή των απόψεων τους και γενικότερα τη φροντίδα της εικόνας του προορισμού σε συνεργασία με τους τοπικούς, περιφερειακούς και εθνικούς φορείς.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους λειτουργίας του Τουριστικού Παρατηρητηρίου θα γίνουν οι προκαταρκτικές ενέργειες, η πιλοτική συλλογή δεδομένων από πρωτογενείς πηγές, η λειτουργία του Συμβουλίου Βιώσιμου Τουρισμού Θήρας για τη στήριξη του έργου του Τουριστικού Παρατηρητηρίου, η κατάρτιση του σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης και την επικαιροποίηση του σχεδίου προβολής. Η πλήρης λειτουργία του όλου σχήματος θα επιτευχθεί σταδιακά με τη λειτουργία του DMMO.

Προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση του έργου και η βιωσιμότητα της όλης προσπάθειας αποτελεί η έγκαιρη πρόσληψη και εκπαίδευση ενός τουλάχιστον ατόμου που θα βρίσκεται τοπικά και θα αναλάβει την υλοποίηση δράσεων όπως:

- Επαφές με φορείς για συλλογή στοιχείων
- Τη διακίνηση ερωτηματολογίων σε τουρίστες και επισκέπτες θαλάσσιου τουρισμού, σε επιχειρήσεις και σε μονίμους κατοίκους
- Οργάνωση συναντήσεων εργασίας
- Οργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης επιχειρηματιών και εργαζομένων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα
- Το ρόλο του Συντονιστή του Προορισμού (Destination Manager) που θα έχει την ευθύνη της υλοποίησης των παραπάνω σε επόμενο στάδιο με την ενεργοποίηση του DMMO, μετά από τη σχετική εκπαίδευση από την ομάδα έργου.

Το έργο θα υλοποιηθεί με βάση την μεθοδολογία που ακολουθεί, ενώ θα γίνουν προσαρμογές όπου χρειαστεί ώστε να ληφθεί υπόψη η ανταπόκριση των φορέων, των επιχειρήσεων και των πολιτών στα όσα προτείνει η ομάδα έργου για την υλοποίηση των στόχων.

Παραδοτέα – Φάσεις Μελέτης

A' Παραδοτέο:

Στο A' Παραδοτέο θα γίνει αναλυτική παρουσίαση των ενεργειών για την υλοποίηση του Τουριστικού Παρατηρητηρίου, του Σχεδίου Ανάπτυξης Βιώσιμου Τουρισμού και του Σχεδίου Marketing με παράλληλη ευαισθητοποίηση των τοπικών φορέων μέσα από την οργάνωση σχετικών συναντήσεων με ευθύνη της ΓΕΩΘΗΡΑ Α.Ε.

B' Παραδοτέο:

Εμπειρογνωμοσύνη για τη δημιουργία Φορέα Διαχείρισης/Προώθησης του Προορισμού Θήρας (DMO) με την παρουσίαση του θεωρητικού και μεθοδολογικού πλαισίου δημιουργίας και λειτουργίας των Οργανισμών Διαχείρισης/Προώθησης Προορισμών αντίστοιχων ή παραπλήσιων χωρικών ενότητων, παρουσίαση καλών πρακτικών από τον Ευρωπαϊκό και Διεθνή χώρο κ.λπ. και προτάσεις για σύσταση και λειτουργία του Φορέα Διαχείρισης/Προώθησης του Προορισμού Θήρα με στόχο τη διαμόρφωση ενός

ολοκληρωμένου και λειτουργικού συστήματος διακυβέρνησης του Τουριστικού Προορισμού της Θήρας.

Γ' Παραδοτέο:

Θα περιλαμβάνει το Τουριστικό Παρατηρητήριο με τα στοιχεία που θα έχουν συλλεχθεί, την αποτύπωση της κατάστασης της τουριστικής δραστηριότητας και των επιπτώσεων της στον προορισμό, την ανάλυση SWOT και εναλλακτικά σενάρια πολιτικής.

Δ' Παραδοτέο

Θα περιλαμβάνει το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Ανάπτυξης Βιώσιμου Τουρισμού και το πρώτο σχέδιο δράσης που θα συμπεριλαμβάνει και την επικαιροποίηση του υπάρχοντος τουριστικής προβολής με βάση τη φιλοσοφία και τις δράσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης.

Μεθοδολογία

Η Μεθοδολογία εκπόνησης Εμπειρογνωμοσύνης «Δημιουργία Φορέα Διαχείρισης /Πρωώθησης του Προορισμού Θήρας», θα ακολουθήσει μία καθοδηγούμενη από κάτω προς τα επάνω προσέγγιση (bottom-up procedure) με βάση το θεωρητικό πλαίσιο που έχει εκπονήσει η ομάδα έργου με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες του WTO και της ΕΕ. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει την ενσωμάτωση των ιδιαιτεροτήτων του τοπικού κοινωνικοοικονομικού παραγωγικού κυκλώματος καθώς και των δυνατοτήτων των τοπικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στις διεθνώς αποδεκτές επιστημονικές κατευθυντήριες γραμμές συγκρότησης και λειτουργίας Φορέων Διαχείρισης/Πρωώθησης Προορισμών. Η επιλογή αυτής της μεθοδολογίας όπου το περιεχόμενο των δράσεων δεν επιβάλλεται από την ομάδα έργου αλλά συνδιαμορφώνεται με τους άμεσα ενδιαφερόμενους μέσα στο πλαίσιο μιας συνεχώς εξελισσόμενης οικονομικής (τουριστικής), κοινωνικής και περιβαλλοντικής πραγματικότητας στη Σαντορίνη μέσα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον κάτω από την επιστημονική καθοδήγηση της ομάδας έργου, απαιτεί ευελιξία και προσαρμοστικότητα πάντα μέσα στα πλαίσια της επιστημονικής ορθότητας. Την συνδιαμόρφωση αυτή αναλαμβάνουν από κοινού η επιστημονική ομάδα υλοποίησης έργου από την πλευρά του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η ομάδα παρακολούθησης και παραλαβής του έργου από τη πλευρά του εντολέα. Στη πρώτη φάση λειτουργίας, ο σχεδιασμός και η λειτουργία των δράσεων θα γίνει από την επιστημονική ομάδα σε στενή συνεργασία με την ομάδα παραλαβής του έργου από πλευράς του εντολέα που αναλαμβάνει και το έργο της διαβούλευσης με την τοπική κοινωνία ώστε να επιτευχθεί η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δράσεων. Σταδιακά ο ρόλος της ομάδας παραλαβής ενισχύεται με στόχο να παραδοθεί στον υπεύθυνο του ΦΔΠ όταν αυτός λειτουργήσει.

Ειδικότερα προτείνεται η εφαρμογή της μεθοδολογίας που αναπτύχθηκε και εφαρμόστηκε πιλοτικά σε 70 προορισμούς από την ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος ETIS – με τις κατάλληλες προσαρμογές ώστε να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες του προορισμού αξιοποιώντας και την εμπειρία της ομάδας έργου αλλά και την ανάδραση που θα προέρχεται από την ομάδα παραλαβής του έργου και όλους τους άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενους - περιλαμβάνει 7 βήματα:

1ο βήμα: Δημιουργία ενδιαφέροντος και ευαισθητοποίηση (awareness) της τοπικής κοινωνίας και ιδιαίτερα των εμπλεκόμενων στον τουρισμό με την αξιοποίηση ΜΜΕ, δικτύων κοινωνικής δικτύωσης και διαμορφωτών κοινής γνώμης από την ομάδα έργου σε συνεργασία τον προσωρινό Συντονιστή του Προορισμού (Destination Manager) μέχρι ότου λειτουργήσει ο ΦΔΔΠ. Σημαντικό στοιχείο της πρώτης αυτής φάσης (που όμως θα πρέπει να επαναλαμβάνεται διαρκώς) αποτελεί η διάχυση των ωφελειών που αφορούν τόσο τον δημόσιο και κυρίως τον ιδιωτικό τομέα που είναι περισσότερο επιφυλακτικός στην ενεργή συμμετοχή του (βελτίωση εμπειρίας και αξίας για τουρίστα που αντανάκλα σε έσοδα για τις επιχειρήσεις αλλά και σε επαναληψιμότητα των τουριστών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, στη βελτίωση στη διαχείριση προορισμού για την αύξηση της ελκυστικότητας του, στην ύπαρξη προτεραιοτήτων σε δράσεις, στη καλύτερη διαχείριση εικόνας, προβολής, διαφήμισης, ενημέρωσης κλπ).

Με βάση τα παραπάνω θα δημιουργηθούν ειδικά εργαλεία και διαδικασίες τόσο για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των άμεσα ενδιαφερόμενων αλλά και των κατοίκων του νησιού όσο και για την άμεση εμπλοκή τους στο σχεδιασμό αποτελεσματικών δράσεων για την υλοποίηση των στόχων του έργου όπως περιγράφηκαν προηγούμενα.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων θα χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά:

- Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- Τα ΜΜΕ της Σαντορίνης και των Κυκλάδων, γραπτά και ηλεκτρονικά
- Η δημιουργία mailing list για άμεση επαφή της ομάδας έργου με τις διαφορετικές κατηγορίες ενδιαφερόμενων με τη συνδρομή των επαγγελματικών τους ενώσεων
- Η υπάρχουσα σελίδα του Τουριστικού Παρατηρητηρίου Αιγαίου για ανάρτηση κειμένων και ηλεκτρονική υποβολή ερωτηματολογίων.

Με βάση τη μεθοδολογία που έχει επιλεγεί οι δράσεις που θα υλοποιούνται θα αξιολογούνται από την ομάδα έργου σε συνεργασία με την ομάδα παραλαβής του έργου ώστε να αναπροσαρμόζονται με στόχο τη βελτίωση της μακροχρόνιας αποτελεσματικότητας.

2ο βήμα: Δημιουργία του προφίλ προορισμού με βάση:

(α) το ερωτηματολόγιο-φόρμα που περιλαμβάνονται στο toolkit που έχει αναπτύξει το ETIS και δίνει μια συνοπτική εικόνα του προορισμού (Παράρτημα 1)

(β) τη σχετική φόρμα που έχει δημιουργήσει η ομάδα έργου που έχει ως στόχο να καταγράψει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα (καταλύματα όλων των κατηγοριών, επιχειρήσεις εστίασης, επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών), τις υπηρεσίες που παρέχουν καθώς και τα θέλγητρα του προορισμού (Παράρτημα 2).

Η διαδικασία που επιλέγεται να ακολουθηθεί είναι η αρχική συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από την ομάδα έργου αξιοποιώντας τις υπάρχουσες πηγές και στη συνέχεια η αποστολή του υλικού στη ΓΕΩΘΗΡΑ που αναλαμβάνει τον έλεγχο, τη διόρθωση και τη συμπλήρωση τους.

3ο βήμα: Πρόσκληση από τον Συντονιστή του Προορισμού σε ενδιαφερόμενους φορείς του δημόσιου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα για τη δημιουργία του Συμβουλίου Βιώσιμου Τουρισμού Θήρας (ΣΒΤΘ). Αφορά οργάνωση "κλειστής" συνάντησης εργασίας με προσκλήσεις σε συγκεκριμένα άτομα εκπροσώπους φορέων για να αναλυθούν τα βήματα και

οι δράσεις που θα πρέπει να γίνουν και την ανάληψη συγκεκριμένου ρόλου από τον καθένα από αυτά.

Στη πράξη προκρίθηκε στην αρχική φάση του έργου να μην δημιουργηθεί ΣΒΤΘ μέχρις ότου υπάρξει επαρκής ενημέρωση για το περιεχόμενο του έργου και έχουν γίνει ορατά τα οφέλη που αναμένονται να υπάρχουν για τους συμμετέχοντες ώστε να μην δημιουργηθεί ένα άλλο όργανο που θα υπολειτουργεί. Η πρόσκληση συμμετοχής στην 1^η ημερίδα ενημέρωσης ήταν ανοιχτή με στόχο να προσελκυσθούν άτομα που ενδιαφέρονται ώστε να λειτουργήσουν σε πρώτη φάση ως πολλαπλασιαστές της ενημέρωσης στην τοπική επιχειρηματική κοινότητα και κοινωνία. Σε επόμενη φάση θα αποφασιστεί κατά πόσο η υπόδειξη του ETIS για σύσταση ΣΒΤΘ είναι σκόπιμο να υλοποιηθεί και ποια μορφή να λάβει με βάση την τοπική πραγματικότητα και τις δυνατότητες που δίνει το θεσμικό πλαίσιο.

4ο βήμα: Ανάθεση ρόλου για κάθε συμμετέχοντα στο με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Με βάση τη προτεινόμενη μεθοδολογία για να υπάρξει επιτυχία στη δημιουργία Παρατηρητηρίου Βιώσιμου Τουρισμού τόσο ο ΠΟΤ όσο και η ΕΕ επιμένουν ότι η εμπλοκή των εταίρων που σχετίζονται με τη παραγωγή και διακίνηση του τουριστικού προϊόντος καθώς και της κοινωνίας των πολιτών του προορισμού τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα πρέπει να είναι ενεργή για να υπάρξουν μεγαλύτερες προϋποθέσεις επιτυχίας του εγχειρήματος. Με βάση αυτή τη προσέγγιση προτείνεται όπως ο κάθε εμπλεκόμενος ανάλογα με τη θέση του να αναλάβει να φέρει σε πέρας συγκεκριμένο έργο με βάση το σχέδιο δράσης.

Με βάση τη συμμετοχή στην 1^η ημερίδα και την ανταπόκριση στο αίτημα για βοήθεια προκειμένου να συλλεχθούν τόσο τα δευτερογενή δεδομένα όσο και τα πρωτογενή, υπήρξε ανταπόκριση από παριστάμενους φορείς όπως η Ένωση Ξενοδόχων και μεμονωμένοι επιχειρηματίες, το Λιμεναρχείο, η ΥΠΑ. Όμως η υπάρχουσα εμπειρία αλλά και η τοπική πραγματικότητα αναφέρει ότι οι περισσότεροι φορείς δεν μπορούν να αναλάβουν, τουλάχιστον κατά τη πιλοτική εφαρμογή, την υλοποίηση κομβικών δράσεων από τις οποίες εξαρτώνται τα παραδοτέα. Αποφασίστηκε οι φορείς να έχουν έναν σταδιακά αυξανόμενο ρόλο ανάλογο με τον βαθμό συνειδητοποίησης της σημασίας του συγκεκριμένου εργαλείου στη βιωσιμότητα τόσο των μεμονωμένων επιχειρήσεων όσο και του προορισμού στο σύνολο του.

Σε ότι αφορά τα δευτερογενή δεδομένα η αρχική συνεννόηση είναι όπως η ΓΕΩΘΗΡΑ έρθει σε επαφή με τους φορείς που συγκεντρώνουν τα στοιχεία τοπικά ώστε να οργανωθεί η συνεχής ροή πληροφόρησης στο αναλυτικότερο δυνατό επίπεδο έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα για γρήγορη ανάλυση των δεδομένων ώστε να υπάρχει η δυνατότητα της έγκαιρης προσαρμογής της πολιτικής μέσα από τη καταγραφή και ανάλυση:

- Των ανά μήνα αφίξεων & αναχωρήσεων στις πύλες εισόδου του νησιού (λιμάνι, αεροδρόμιο)
- της κατάστασης της τουριστικής δραστηριότητας μέσω των αφίξεων και διανυκτερεύσεων (εθνικότητες ΜΔΠ, πληρότητα) από τις τουριστικές μονάδες,
- της κατανάλωσης πόρων (νερού από τον Δήμο και ενέργειας από την ΔΕΗ),
- της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων (δήμος)
- της απασχόλησης (από το ΙΚΑ)

Τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για τη καταγραφή των βασικών τάσεων εξέλιξης της τουριστικής δραστηριότητας ενώ συμβάλουν στην εκτίμηση των συνεπειών του τουρισμού ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη της Σαντορίνης, στοιχεία απαραίτητα για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών πολιτικών διαχείρισης του προορισμού.

Σε ότι αφορά τα πρωτογενή δεδομένα αφορούν:

- τη συμπεριφορά των τουριστών που θα πρέπει να συλλεχθεί με ερωτηματολόγια στους ίδιους τους τουρίστες πριν την αναχώρησή τους από τον προορισμό ώστε να προσεγγισθούν τα χαρακτηριστικά τους. Λόγω του περιορισμένου χρόνου που υπάρχει στη διάθεση ώστε να συλλεχθούν τα στοιχεία των τουριστών από τη τρέχουσα τουριστική περίοδο προκρίθηκαν δύο συμπληρωματικές μέθοδοι: (α) χρήση εταιρείας διεξαγωγής ερευνών που θα διενεργήσει συνεντεύξεις με τουρίστες με βάση τα ερωτηματολόγια που έχει προετοιμάσει η ομάδα έργου και δείγμα που θα εκτιμηθεί με βάση τις αφίξεις προηγούμενων ετών με τα διαφορετικά μέσα μεταφοράς (Παρ. 3).
- τη λειτουργία των διαφόρων τύπων τουριστικών επιχειρήσεων ώστε να εκτιμηθεί το οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα (Παρ. 4). Η διακίνηση των ερωτηματολογίων αυτών θα γίνει μέσα από την σελίδα του Παρατηρητηρίου και τη διακίνηση των ερωτηματολογίων με τη βοήθεια των επαγγελματικών τους οργανώσεων
- την ικανοποίηση των μόνιμων κατοίκων (Παρ. 5) με δεδομένο ότι αποτελεί σημαντική παράμετρο της επιτυχημένης τουριστικής πολιτικής, ενώ αποτελεί και σημαντικό στόχο του συνολικού σχεδιασμού. Η διακίνηση των ερωτηματολογίων αυτών θα γίνει πιλοτικά ηλεκτρονικά ενώ θα διερευνηθούν και άλλοι κατάλληλοι τρόποι.

5ο βήμα: Συλλογή στοιχείων, δευτερογενών και πρωτογενών με βάση τα όσα αναλύθηκαν στο προηγούμενο βήμα.

Σε ότι αφορά τα δευτερογενή στοιχεία θα επιδιωχθεί η συλλογή τους από τις τοπικές πηγές για να επιταχυνθεί η δυνατότητα αξιοποίησης τους χωρίς την καθυστέρηση που συνεπάγεται η συγκέντρωση τους κεντρικά, η επεξεργασία και στη συνέχεια η διάθεση τους που μπορεί να διαρκέσει μέχρι και 2 χρόνια

Σε ότι αφορά στα στοιχεία από πρωτογενή έρευνα θα πρέπει να γίνει με βάση τους κανόνες της δειγματοληψίας ώστε να είναι αντιπροσωπευτικά με τη χρήση του μικρότερου δυνατού δείγματος. Ο υπολογισμός του δείγματος για τις έρευνες περιγράφεται στο παράρτημα 6. Η συλλογή των δεδομένων αυτών και η συγκέντρωσή τους σε μία βάση θα επιτρέψει τη δημιουργία μιας αναλυτικής εικόνας της τουριστικής δραστηριότητας του προορισμού.

6ο βήμα: Ανάλυση κατάστασης με βάση τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί και επεξεργασία προτάσεων δράσης με ιεράρχηση, χρονοδιάγραμμα και κόστος από τον Συντονιστή του Προορισμού. Στη συνέχεια καλείται το ΣΒΤΘ για να συζητήσει και να επικυρώσει το σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης και τις προτεραιότητες δράσης.

Η ανάλυση βασίζεται σε 3 διακριτά βήματα που περιλαμβάνουν:

- τη περιγραφή του τουριστικού κλάδου (προσφορά, ζήτηση και οργάνωση τουριστικής αγοράς)
- τη περιγραφή των αποτελεσμάτων της τουριστικής δραστηριότητας σε ότι αφορά την οικονομία, την κοινωνία (απασχόληση) και το περιβάλλον με εκτίμηση της βιωσιμότητας του τουριστικού προϊόντος

- την εκτίμηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων του τουρισμού στη βιωσιμότητα του προορισμού

Ακολουθεί ο σχεδιασμός πολιτικής με βάση τα προβλήματα που έχουν επισημανθεί στα διαφορετικά βήματα της ανάλυσης και τις ασκούμενες πολιτικές χρησιμοποιώντας ως οδηγό το ερωτηματολόγιο προορισμού του WTO (παρ. 7).

Η ανάλυση θα γίνεται σε δύο επίπεδα:

- Ένα άμεσο με βάση πολύ περιορισμένο αριθμό μεταβλητών που θα καταγράφει τις τάσεις της αγοράς και θα επιτρέπει την όσο το δυνατόν αντίδραση από τη πλευρά του ΦΔΔΠ (συγκυριακή πολιτική)
- Σε βάθος ανάλυση αξιοποιώντας όσο γίνεται περισσότερα δεδομένα για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων που αφορούν:
 - Τη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τον Δήμο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα μέσα από συγκεκριμένες δράσεις που θα προτείνονται για ένταση στο πρόγραμμα δράσης του Δήμου με των άλλων φορέων που εμπλέκονται άμεσα
 - Τη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα επιδιώκοντας την ανάληψη των σχετικών δράσεων από τις επιχειρήσεις (πχ. οργανωτικές αλλαγές, εκπαίδευση, επενδύσεις κλπ) ώστε να πληρούν τις προδιαγραφές μιας υπεύθυνης επιχείρησης
 - Τη διαφοροποίηση και εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος αξιοποιώντας τα τοπικά χαρακτηριστικά με βάση τις τάσεις της αγοράς
 - Την διαφοροποίηση της τουριστικής προβολής και πληροφόρησης-ενημέρωσης των τουριστών τόσο σε ότι αφορά τις δυνατότητες που έχουν στον προορισμό αλλά και την αλλαγή της συμπεριφοράς τους ώστε να είναι πλησιέστερα σε πρακτικές υπεύθυνου τουρισμού

7ο βήμα: Αναφέρεται στη συνέχιση της λειτουργίας των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω μετά τη λήξη της παρούσας σύμβασης και αφορά:

- Ανανέωση και σταδιακή συμπλήρωση πληροφορίας σε ότι αφορά την ανάλυση της κατάστασης και την εφαρμογή του μακροχρόνιου σχεδίου πολιτικής (έργα και δράσεις) με τη συνεχή αναθεώρηση του.
- Αξιολόγηση λειτουργίας και Συνέχιση λειτουργίας του ΣΒΤΘ
- Δημιουργία και λειτουργία του DMMO.

Αποτελεί ένα δύσκολο μέρος που αφορά στη βιωσιμότητα της όλης προσπάθειας με την συνολική ανταπόκριση του συστήματος και τις αποφάσεις για τη δημιουργία του φορέα διαχείρισης προορισμού. Συχνά μετά την 1^η φάση που συνήθως υποστηρίζεται με κάποια χρηματοδότηση (πχ. ευρωπαϊκό πρόγραμμα) με εξεύρεση και άλλων πόρων ή την αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας που συχνά οδηγεί σε αλλαγή πολιτικών προτεραιοτήτων. Εφόσον τα εμπόδια αυτά υπερπηδηθούν τότε θα πρέπει να επιδιωχτεί η σταδιακή βελτίωση και επέκταση του συστήματος δεικτών όσο επιτυγχάνεται ωρίμανση της δράσης ώστε να συμπληρωθεί η εικόνα για τον προορισμό να μπορεί να προχωρήσει σε συγκρίσεις με άλλες περιοχές.

Παράρτημα 1

DESTINATION PROFILE

This form can be used to give stakeholders an overview of your destination. Complete it to suit your needs and amend as necessary.

DESTINATION:			
COUNTRY:			
DESTINATION BOUNDARY:			
LOCATION:			
DESCRIPTION:		OVERVIEW:	
Description	Distance from the national capital city (km)	Main types of tourism and most popular activities	Top five most popular tourist attractions (including environmental attractions).
			1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____
GEOGRAPHY:			
Approximate size of the destination (in km ²) and principle physical characteristics (rivers, hills, bays etc).		Level of biodiversity (the range of different plant and animal species)	WEATHER PATTERN:
Dominant habitats (place an X against all that apply)			Average sunshine hours, rainfall (precipitation) and seasonal temperatures
Urban: _____		LOW biodiversity (small range of species present): _____	Sunshine: Provide # of hours per season Summer: _____

	Sand/shingle beach: _____ Moor/heathland: _____ Farmland: _____ Forest/Woodland: _____ Alpine: _____ Scrubland: _____ Desert: _____ Wetland: _____ Other (please describe): _____	MEDIUM biodiversity: _____ HIGH biodiversity (many different plant and animal species present): _____	Winter: _____ Precipitation: Provide mm per season Summer: _____ Winter: _____ Temperature: Provide day and night temperatures per season Summer: Day: ____°C Night: ____°C Winter: Day: ____°C Night: ____°C
TRANSPORT LINKS:			
Distance from nearest local and international airport (in km)	Details on any air carriers and/or cruise lines bringing visitors to the destination?	Public transport facilities to your destination (place an X against all that apply)	Additional private arrangements for transporting visitors to the destination?
	Airlines: Cruise operators:	Train: _____ Underground/metro: _____ Tram: _____ Coach: _____ Bus: _____ Taxi: _____ Ferry: _____ Other (please describe): _____	
POPULATION:			
Number of permanent residents	Population density	Summer/winter ratio of residents to tourists	Percentage of population employed in tourism related jobs?

No. of permanent residents: _____

Population density:
_____ per km²

TOURISTS:

Annual visitor numbers, as a total and broken down by principal market

Annual arrivals by type of transport

Average tourist expenditure (per person/per day)

Average length of stay

Total annual visitors:

Air:

Total annual day visitors:

Sea:

Total annual domestic visitors:

Rail:

Primary Source Markets:

(by country and number of visitors i.e. Germany – 40,000):

Private car:

1. _____

Other:

2. _____

3. _____

4. _____

TOURISM AMENITIES:

Approximate number of hotels (by star rating), and rooms in the destination

Other types of accommodation available (and approximate numbers)

Approximate number of restaurants

Approximate number of bars (nightclubs, pubs etc.)

Hotels:

Villas: _____

Rooms:

Apartments: _____

Hostels: _____

Campsites: _____

Other (please describe): _____

ANY ADDITIONAL INFORMATION RELEVANT TO YOUR DESTINATION THAT YOU FEEL HAS NOT BEEN COVERED IN THE SECTIONS ABOVE:

You may want to consider including a map clarifying the boundaries of your destination here.

Παράρτημα 2

Πίνακας τουριστικών επιχειρήσεων και θελγήτρων

A) Καταλύματα

ΝΗΣΙ:

	αρ. μονάδων	αρ. Δωματίων	Αρ. Κλινών	περίοδος λειτουργίας	αριθμός απασχολούμενων	αριθμός αφίξεων	αριθμός διανυκτερεύσεων	μέσο μέγεθος μονάδων
Ξενοδοχεία								
5*								
4*								
3*								
2*								
1*								
ΣΥΝΟΛΟ								
Μη κύρια καταλύματα								
3κ								
2κ								
1κ								
ΣΥΝΟΛΟ								

Camping
Γ.ΣΥΝΟΛΟ

Ξενοδοχείο	Κατηγορία	Τόπος	Τηλέφωνο	Δομάτια	Κλίνες	Περίοδος Λειτουργίας	Καλυμμένη επιφάνεια	Δομημένη επιφάνεια	mail	αριθμός απασχολούμενων	αφίξεις διανυκτε
------------	-----------	-------	----------	---------	--------	-------------------------	------------------------	-----------------------	------	---------------------------	---------------------

Β. Υποδομές

ΝΗΣΙ:						
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (δημόσιες και ιδιωτικές)	Όνομα και τοποθεσία	Περιγραφή (χαρακτηριστικά, χωριτικότητα κλπ)	Περίοδος λειτουργίας	Χρέωση χρήσης	Σήμα ποιότητας	Απασχολούμενοι
Μουσείο 1						
Μουσείο 2						
Συλλογή						
Συνεδριακό Κέντρο						
Κέντρο Νεότητας						
Πολιτιστικό Κέντρο						
Θέατρο						
Μαρίνα - τουριστικό καταφύγιο						
Λιμενικές εγκαταστάσεις						
Ιαματική Πηγή						
Αθλητικές εγκαταστάσεις						
Αθλητικές εγκαταστάσεις						
Γήπεδο γκολφ						
Γραφείο Πληροφοριών						
κλπ						

Γ. Θέλητρα

ΝΗΣΙ:							
ΒΑΣΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΘΕΛΓΗΤΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	Όνομα και τοποθεσία	Σύντομη περιγραφή (πχ. τετρ. μέτρα, κατάσταση,...)	Σημαντικότητα 1-5	Επισκέψιμο (ναι/ όχι)	Αντίτιμο εισόδου (ναι/ όχι)	Γραφείο πληροφοριών (ναι/ όχι)	Κατάσταση αναμνηστική (ναι/ όχι)
Μουσείο							
Μουσείο							
Συλλογή							
Αρχαιολογικό μνημείο							
Αρχαιολογικό μνημείο							
Αρχαιολογικό μνημείο							
Μεσαιωνικό μνημείο							
Μεσαιωνικό μνημείο							
Μεσαιωνικό μνημείο							
Νεώτερο μνημείο							
Νεώτερο μνημείο							
Νεώτερο μνημείο							
Νεώτερο μνημείο							
Νεώτερο μνημείο							
Προστατευόμενες περιοχές							
Προστατευόμενες περιοχές							
Προστατευόμενες περιοχές							
Προστατευόμενες περιοχές							
Μονοπάτι							
ΑΥΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ							
Τοπική κουζίνα/ Σημασμένα Προϊόντα (ΠΟΠ-ΠΓΕ- Παραδοσιακά)							

<i>Φεστιβάλ-Γιορτές</i>							
<i>Εθιμα</i>							
<i>Εθιμα</i>							
<i>Αθλητικό γεγονός</i>							
<i>Παραλία</i>							
<i>Αγορά</i>							
<i>Άλλο</i>							

Δ. Δραστηριότητες

ΝΗΣΙ:						
Δραστηριότητες για τουρίστες	Επωνυμία	Θέση	Περιγραφή δραστηριοτήτων	Περίοδος λειτουργίας	Σήμα ποιότητας	Απασχολούμενοι
<i>Πεζοπορία</i>						
<i>Ιππασία</i>						
<i>Μαθήματα ζωγραφικής</i>						
<i>Ιστιοπλοΐα</i>						
<i>Καταδύσεις</i>						
<i>Μαθήματα ελληνικών</i>						
<i>Μαθήματα χορού</i>						
<i>Μαθήματα μαγειρικής</i>						
<i>κλπ</i>						

Ε. Υπηρεσίες

	Αριθμός	Απασχολούμενοι
Μπαρ		
Καφετέριες		
Εστιατόρια		
Ταξιδιωτικά πρακτορεία		
Γραφεία ενοικιάσεως αυτοκινήτων		
Καταστήματα αναμνηστικών κλπ		

Παράρτημα 3

Ερωτηματολόγιο τουριστών

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

α/α ερωτηματολογίου:

ημερομηνία:

περιοχή:

συνεντευκτής:

Αεροδρόμιο από (προηγούμενος σταθμός)

Λιμάνι από (προηγούμενος σταθμός)

1. Μόνιμη κατοικία (πόλη):

2. Ταξιδεύετε με:

Μόνος/ η

Σύντροφος/ Σύζυγος

Συνεργάτης/
συνάδελφος

Οικογένεια

Παρέα

Άλλο (διευκρινίστε)

Αριθμός ατόμων:.....

3. Σκοπός ταξιδιού:

Ξεκούραση

Γνωριμία με τον τόπο

Επαγγελματικές
υποχρεώσεις

Επίσκεψη συγγενών/
φίλων

Καταδύσεις

Περιπατητικός
τουρισμός

Προσκύνημα σε εκκλησίες/
μοναστήρια

Συμμετοχή σε συνέδριο

Άλλο (διευκρινίστε).....

4. Έχετε επισκεφτεί ξανά το νησί στο
παρελθόν;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Εάν ΝΑΙ πόσες φορές;

5. Με ποιο μέσο μεταφοράς φτάσατε στο νησί;

Αεροπλάνο (τακτική
πτήση)

Αεροπλάνο (πτήση
charter)

Πλοίο γραμμής

Άλλο (διευκρινίστε)

Σκάφος (ενοικιασμένο/
ιδιόκτητο)

6α. Σε ποια περιοχή του νησιού διαμείνατε;

6β. Ποια αξιοθέατα του νησιού επισκεφτήκατε;

7. Πόσες διανυκτερεύσεις κάνατε στο νησί;

8. Τύπος καταλύματος:

Ξενοδοχείο

Κατηγορία

Ιδιόκτητη εξοχική κατοικία

Φιλοξενία (σπίτι συγγενών/
φίλων)

Ενοικιαζόμενο δωμάτιο/
διαμέρισμα

Αυτόνομη κατοικία (Βίλα/ Σπίτι)

Άλλο (διευκρινίστε)

Κάμπινγκ

Οργανωμένο

Κάμπινγκ Ελεύθερο

9. Είδος κράτησης:

Μόνο δωμάτιο

Με πρωινό

Με ημιδιατροφή

Πλήρης διατροφή

Πλήρης κάλυψη (all
inclusive)

Άλλο (διευκρινίστε)

6. Τιμές						
7. Μουσεία – αρχαιολογικοί χώροι						
8. Καθαριότητα δημοσίων χώρων						
9. Καθαριότητα παραλιών/ θαλασσών						
10. Οδικό δίκτυο						
11. Αεροδρόμιο/ Λιμάνι						
12. Παρεχόμενη πληροφόρηση						
13. Σήμανση						
14. Φιλοξενία από τους ντόπιους						
15. Αίσθηση ασφάλειας						
16. Ανταποκρίθηκε ο τόπος στις προσδοκίες σας;						

14α. Τι σας έκανε ιδιαίτερα ΚΑΛΗ εντύπωση;

14β. Τι σας έκανε ιδιαίτερα ΚΑΚΗ εντύπωση;

15α. Θα επισκεπτόσασταν ξανά το νησί;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

15β. Εάν ΟΧΙ, γιατί;

16α. Θα προτείνατε σε φίλους σας να έρθουν για διακοπές στο νησί;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

16β. Εάν ΟΧΙ, γιατί;

17. Πείτε μας λίγα πράγματα για το εαυτό σας:

17α. Φύλο: Άνδρας

Γυναίκα

17β. Ηλικία:

17γ. Ετήσιο εισόδημα (σε €):

<15.000

15.001 – 30.000

30.001 – 45.000

45.001 – 60.000

>60.000

17δ. Επίπεδο εκπαίδευσης:

Βασική εκπαίδευση

Λύκειο

Μεταλυκειακή

Ανώτερη/ Ανώτατη

Μεταπτυχιακό /

Διδακτορ.

Άλλο (διευκρινίστε)

17β. Ηλικία:

17ε. Οικογενειακή

κατάσταση:

TOURIST QUESTIONNAIRE

- Airport from.....(previous station)
 Port from(previous station)

1. Country of origin:

2. Do you travel with:

- Alone Family
 Partner/ Spouse Friends
 Colleague/ Collaborator Other (define)

No of persons:

3. Aim/purpose of trip:

- Relax Visiting friends/ relatives Visiting churches/ monasteries
 Getting to know the area Scuba diving Congress
 Business Trekking Other (define)
-

4. Have you visited the area in the past?

- YES
 NO

If YES, how many times?

5. Means of transport by which you came?

- Airplane (regular flight) Boat Private boat (personal/rented)
 Airplane (charter flight) Other (define)
-

6a. In which town of the area did you stay?

6b. What sightseeing did you visit?

7. How many nights did you stay?

8. Accommodation type:

- Hotel Class Independent house (Villas/ houses) Organised camping site
 House of friends/ relatives Rented rooms/ apartments Free camping site
 Personal secondary house Other (define)
-

9. Type of reservation:

- Room only Half board All inclusive
 Bed & Breakfast Full board Other (define)
-

10. Means of local transport:

- Private car/ motorbike Rented bike Coach Other (define)
 Rented car Bus Taxi
-

11a. How much did you spend for the whole trip? (in €)

To how many people this money corresponds?

11b. Did you purchase a tourism package?

☐ If YES please ignore the right column How much did you pay for the package (in €)? What did the package include: ☐ Tickets ☐ Residence ☐ Food ☐ Transfer ☐ Car/ motorbike rental ☐ Excursion How many extra money did you spend (in €)?	☐ If NO please ignore the left column How much did you pay for the following services (in €)? Tickets: _____ Residence: _____ Food: _____ Entertainment: _____ Local transport: _____ Activities: _____ Other expenses/ purchases: _____
--	---

11c. Was the money you spend worth it (please note a number)?

1. Not at all 2. Not so much 3. Middle 4. Much 5. Absolutely

12a. You have learned about the area from:

☐ Friends/ Relatives	☐ Tourist guide/ book
☐ Article (☐ in a Newspaper ☐ in a Magazine)	☐ Advertisement (☐ TV ☐ Radio ☐ Press)
☐ Travel Agency	☐ Internet
☐ Tourism exhibition	☐ Other (define) _____

12b. Why did you choose this particular area for your trip?

☐ Never visited before	☐ Friends/ relatives	☐ Business
☐ Natural beauty	☐ Sightseeing	☐ Reasonable
☐ History/ culture	☐ Origin	☐ Other (define) _____

- 12c. Did you use the internet in order to:**
get information about the area?	☐ YES	☐ NO
to make a reservation?	☐ YES	☐ NO

13. Level of satisfaction received from:
(1: Very poor, 2: Poor, 3: Satisfactory, 4: Good, 5: Excellent)

						Comments
1. Accommodation						
2. Restaurants						
3. Nightlife – entertainment						
4. Taxis						
5. Buses						
6. Prices						
7. Museums/ archeological sites						
8. Cleanliness of public places						
9. Cleanliness of beaches/ sea						
10. Road network						
11. Airport/ Port						
12. Provided information						
13. Signs						
14. Local hospitality						
15. Safety						
16. Did the destination meet your expectations?						

14a. What has made a GOOD impression to you?

14b. What has made a BAD impression to you?

15a. Would you visit the area again?

YES

NO

15b. If NO, why?

16a. Would you propose the area to your friends;

YES

NO

16b. If NO, why?

17. Tell us a few things about yourself:

17a. Sex: Male

Female

17b. Age:

17c. Annual income (in €):

<15.000

15.001 – 30.000

30.001 – 45.000

45.001 – 60.000

>60.000

17d. Educational level:

Basic education

High school

University/ College

Master/ PhD

Other (define)

17e. Marital status:

Παράρτημα 4

Ερωτηματολόγιο επιχειρήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

α/α ερωτηματολογίου:

ημερομηνία:

περιοχή:

συνεντευκτής:

A. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Γενικά στοιχεία της επιχείρησης:

Επωνυμία:	
Όνοματεπώνυμο απαντώντος:	
Δ/νση:	
Τηλ., Fax, e-mail, website:	

2α. Είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης μόνιμος κάτοικος του νησιού; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιο επίπεδο εκπαίδευσης;.....

2β. Είναι ο διευθυντής της επιχείρησης μόνιμος κάτοικος του νησιού; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιο το επίπεδο εκπαίδευσης;

Είναι άνδρας γυναίκα

2γ. Αποτελεί η επιχείρηση αυτή το κύριο επάγγελμα του ιδιοκτήτη; ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν όχι, ποιο είναι το κύριο του επάγγελμα;

3. Είδος επιχείρησης:

☐ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	☐ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
☐ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ	☐ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
☐ CAMPING	☐ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ
☐ ΑΛΛΟ (διευκρινίστε)	

4 ^α . Η επιχείρηση δημιουργήθηκε σε ιδιόκτητο οικόπεδο;	
4β. Πότε δημιουργήθηκε η επιχείρηση;	
4γ. Ποια η ετήσια περίοδος λειτουργίας της επιχείρησης (σε μήνες, από – έως);	

5. Μέγεθος επιχείρησης:

ΔΩΜΑΤΙΑ	Αριθμός δωματίων	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	
Μονόκλινα		ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ	
Δίκλινα			
Τρίκλινα		ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	
Σουίτες		Μονόχωρα	
Bungalows		Δίχωρα	
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ		Σουίτες	
		ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΙΝΩΝ	
CAMPING) – Θέσεις και άτομα (αριθμός)		CAMPING - Οικίσκοι και κλίνες (αριθμός)	

6. Το κατάλυμα:

α. είναι

 Εντός Οικισμού/
Πόλης Εκτός Οικισμού/
Πόλης

β. έχει έκταση γηπέδου/ οικοπέδου:

γ. καταλαμβάνει επιφάνεια κάλυψης
(m²):δ. καταλαμβάνει επιφάνεια δόμησης
(m²):

ε. είναι κατηγορίας (αστέρια, κλειδιά):

7. Βασικές υποδομές:

	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ/ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ
Εστιατόριο		
Μπαρ		
Πισίνα		
Αίθουσα συνεδρίων		
Γήπεδο τένις		
Γήπεδο μπάσκετ		
Γήπεδο 5*5		
Παιδική χαρά		
Κατάστημα		
Άλλο (διευκρινίστε)		

B. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ**1. Πόσο προσωπικό απασχολείτε στην επιχείρησή σας και ποια η διάρκεια της απασχόλησής τους;**

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	ΜΗΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ανά άτομο και συνολικά)
ΜΟΝΙΜΟ (όλο το χρόνο ανεξάρτητα τη περίοδο λειτουργίας της μονάδας)		
ΜΟΝΙΜΟ (καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της μονάδας)		
ΕΠΟΧΙΚΟ		
ΕΚΤΑΚΤΟ		
ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ		
ΑΛΛΟ (πχ. εξωτερικοί συνεργάτες)		

2. Από το σύνολο των εργαζομένων πόσοι είναι:

ΑΝΔΡΕΣ		ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΝΗΣΙΟΥ	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ		ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΛΛΑΔΑΣ	
Από αυτούς ΝΕΟΙ (κάτω των 30 ετών)		ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	

3. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης/ κατάρτισης του προσωπικού σας;

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	
	Ειδικότητα τουρισμού	Γενικές Σπουδές
Βασική (Δημοτικό Γυμνάσιο)	Δεν προσφέρεται	
Λύκειο Γενικό/ ΤΕΕ / ΕΠΑΣ		
Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ)		
Ανώτερη (ΑΣΤΕ)		Δεν προσφέρεται
Ανώτατη (Πανεπιστήμιο / Τ.Ε.Ι.)		
Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό		

4. Πόσοι από τους εργαζόμενους της επιχείρησης έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια κατάρτισης σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας τους όσο εργάζονται στην επιχείρηση;

.....

Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Ποιος είναι ο ετήσιος αριθμός αφίξεων και διανυκτερεύσεων στο κατάλυμά σας τα τελευταία δύο έτη; (αντί να απαντήσετε στην ερώτηση αυτή μπορείτε να προσκομίσετε τα μηνιαία δελτία για αφίξεις και διανυκτερεύσεις ανά εθνικότητα)

	ΕΛΛΗΝΕΣ		ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	
	20..	20..	20..	20..
ΑΦΙΞΕΙΣ				
ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ				

2. Ποιο ήταν το ποσοστό πληρότητας του καταλύματός σας τα τελευταία δύο έτη (%);

	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
20..												
20..												

3α. Πόσα ήταν τα συνολικά μικά σας έσοδα κατά τα τελευταία δύο έτη;

20..

20..

3β. Ποια ήταν η τιμή για ένα standard (τυπικό) δίκλινο δωμάτιο στη διάφορες περιόδους (πχ. χαμηλή, μέση και την υψηλή περίοδο) για κάθε μια από τις παρακάτω κατηγορίες πελατών το προηγούμενο έτος;

ΤΥΠΟΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ	ΧΑΜΗΛΗ	ΜΕΣΗ	ΥΨΗΛΗ
Για μεμονωμένους πελάτες (τιμές πόρτας)			

Μέσω internet			
Για business ή σταθερούς πελάτες			
Μέσω πρακτορείου εσωτερικού			
Μέσω συμβολαίου allotment			
Μέσω συμβολαίου guarantee			
Άλλο (διευκρινίστε)			

3γ. Με ποιους tour operator του εξωτερικού τουριστικά, γραφεία εσωτερικού και ηλεκτρονικά συστήματα κρατήσεων συνεργάζεται η επιχείρησή σας, τι συμβόλαια έχετε με κάθε ένα από αυτούς (allotment, business, guarantee), ποιο είναι το ποσοστό έκπτωσης που δίνετε σε αυτούς, τι ποσοστό κλινών και διανυκτερεύσεων αναλογεί σε κάθε ένα από τα πρακτορεία αυτά;

Πρακτορείο (προαιρετικά)	Είδος συμβολαίου	Ποσοστό έκπτωσης	Ποσοστό κλινών	Ποσοστό διανυκ/σεων
		%	%	%
		%	%	%
		%	%	%
		%	%	%
		%	%	%
		%	%	%

Δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1α. Ποιες πηγές ύδρευσης χρησιμοποιείτε στο κατάλυμά σας και για ποιες χρήσεις;

	Ύδρευση	Άρδευση	Πισίνα
Δημοτικό δίκτυο ύδρευσης			
Γεώτρηση			
Πηγάδι			
Επανάχρηση επεξεργασμένων λυμάτων βιολογικού καθαρισμού			
Θαλασσινό νερό			
Άλλο (διευκρινίστε)			

1β. Πόση ήταν η κατανάλωση νερού της επιχείρησής σας κατά το προηγούμενο έτος (σε m³);

2α. Ποιες πηγές ενέργειας/ καύσιμα χρησιμοποιείτε στο κατάλυμά σας και ποια η αξία αυτών;

	ΝΑΙ/ ΟΧΙ	ΑΞΙΑ / ΠΟΣΟΣΤΟ
Δίκτυο ΔΕΗ		
Πετρέλαιο θέρμανσης		
Υγραέριο		
Ανανεώσιμες πηγές		
Άλλο (διευκρινίστε)		

2β. Πόση ήταν η κατανάλωση ενέργειας της επιχείρησής σας κατά το προηγούμενο έτος (σε KWh);

3. Ποια συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας χρησιμοποιείτε στο κατάλυμά σας;

	N AI	O XI
Ηλιακοί θερμοσίφωνες		
Λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης		
Κάρτες διακοπής ρεύματος συνδεδεμένες με το κλειδί του δωματίου		
Αισθητήρες κλιματιστικού στα παράθυρα/ μπαλκονόπορτες		
Φυσική σκίαση		
Άλλο (διευκρινίστε)		

4α. Έχετε ιδιόκτητους κάδους απορριμμάτων στην επιχείρησή σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4β. Τι χωρητικότητας συνολικά;

4γ. Ποια είναι η ημερήσια ποσότητα των απορριμμάτων που παράγει η επιχείρησή σας κατά την περίοδο αιχμής;

4δ. Διαχωρίζετε/ανακυκλώνετε κάποια από τα παρακάτω απορρίμματα;

Γυαλί

ΝΑΙ ΟΧΙ

Χαρτί

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αλουμίνιο

ΝΑΙ ΟΧΙ

Υλικά συσκευασίας

ΝΑΙ ΟΧΙ

Μπαταρίες

ΝΑΙ ΟΧΙ

Χρησιμοποιημένα λάδια

ΝΑΙ ΟΧΙ

Άλλο (διευκρινίστε)

ΝΑΙ ΟΧΙ

5α. Έχετε κάποιο σήμα πιστοποίησης ποιότητας και / ή εταιρικής κοινωνικής ευθύνης του καταλύματός σας; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιο

5β. Θα σας ενδιέφερε να συμμετέχετε σε ένα εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της ποιότητας του καταλύματός σας; ΝΑΙ ΟΧΙ

Γιατί;

6. Σχόλια/ παρατηρήσεις:

Ε. ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Η επιχείρησή σας συμμετέχει σε ένα αναγνωρισμένο σύστημα πιστοποίησης για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα; ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι ποιο;

2. Τι ποσοστό των δωματίων είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες ατόμων με δυσκολίες κινητικότητας;

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΛΟΙΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

α/α ερωτηματολογίου:

ημερομηνία:

περιοχή:

συνεντευκτής:

A. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Γενικά στοιχεία της επιχείρησης:

Επωνυμία:	
Όνοματεπώνυμο ερωτώμενου:	
Δ/νση:	
Τηλ., Fax, e-mail, website:	

2α. Είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης μόνιμος κάτοικος της περιοχής; ΝΑΙ ΟΧΙ

Επίπεδο εκπαίδευσης ιδιοκτήτη

2β. Είναι ο διευθυντής της επιχείρησης μόνιμος κάτοικος της περιοχής; ΝΑΙ ΟΧΙ

Επίπεδο εκπαίδευσης ιδιοκτήτη

2γ. Αποτελεί η επιχείρηση αυτή το κύριο επάγγελμα του ιδιοκτήτη; ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Είδος επιχείρησης:

☐ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ	☐ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΣ ΣΚΑΦΩΝ
☐ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	☐ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
(ΟΜΠΡΕΛΕΣ, ΣΠΟΡ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ)
☐ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΣ ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΩΝ	☐ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ
☐ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ	☐ ΚΑΦΕ – ΜΠΑΡ
☐ ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	☐ ΑΛΛΟ (διευκρινίστε)

4α. Έτος δημιουργίας επιχείρησης; _____

4β. Ετήσια περίοδος λειτουργίας της επιχείρησης (σε μήνες, από – έως); _____

5. Μέγεθος επιχείρησης (αριθμός μονάδων).

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ		ΤΡΑΠΕΖΟΚΑΘΙΣΜΑΤΑ	
MINI BUS		m ² στεγασμένου χώρου	
ΜΟΤΟΠΟΔΗΛΑΤΑ		m ² ελεύθερου χώρου	
ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ		m ² δημ. νοικιασμ. χώρου	
ΣΚΑΦΗ		ΑΛΛΟ (διευκρινίστε)	

B. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ

1. Πόσο προσωπικό απασχολείτε στην επιχείρησή σας και ποια η διάρκεια της απασχόλησής τους;

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	ΜΗΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΟΝΙΜΟ (και όταν η μονάδα είναι κλειστή)		
ΜΟΝΙΜΟ (καθ' όλη τη διάρκεια		

Λειτουργίας της μονάδας)		
ΕΠΟΧΙΑΚΟ		
ΕΚΤΑΚΤΟ		
ΆΛΛΟ (διευκρινίστε)		

2. Από αυτούς πόσοι είναι:

ΑΝΔΡΕΣ		ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΝΗΣΙΟΥ	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ		ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΛΛΑΔΑΣ	
Από αυτούς Νέοι (κάτω των 30 ετών)		ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	

3. Ποιο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης/ κατάρτισης του προσωπικού σας;

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	
	Ειδικότητα τουρισμού	Γενικές Σπουδές
Βασική (Δημοτικό Γυμνάσιο)	Δεν προσφέρεται	
Λύκειο Γενικό/ ΤΕΕ / ΕΠΑΣ		
Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ)		
Ανώτερη (ΑΣΤΕ)		Δεν προσφέρεται
Ανώτατη (Πανεπιστήμιο / Τ.Ε.Ι.)		
Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό		

4. Πόσοι από τους εργαζόμενους της επιχείρησης έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας τους κατά τη διάρκεια που απασχολούνται στην επιχείρηση;

Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Πόσα ήταν τα συνολικά μικτά σας έσοδα κατά το προηγούμενο έτος;

Δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Πόση ήταν η κατανάλωση νερού της επιχείρησής σας κατά το προηγούμενο έτος (σε m³);

2α. Ποιες πηγές ενέργειας/ καύσιμα χρησιμοποιείτε στην επιχείρησή σας και ποια η αξία αυτών;

	ΝΑΙ/ ΟΧΙ	ΑΞΙΑ
Δίκτυο ΔΕΗ		
Πετρέλαιο θέρμανσης		
Υγραέριο		
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας		
Άλλο (διευκρινίστε)		

2β. Πόση ήταν η κατανάλωση ενέργειας της επιχείρησής σας κατά το προηγούμενο έτος (σε KWh);

3. Ποια συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας χρησιμοποιείτε στην επιχείρησή σας;

4α. Έχετε ιδιόκτητους κάδους απορριμμάτων στην επιχείρησή σας;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4β. Τι χωρητικότητας συνολικά;

4γ. Ποια είναι η ημερήσια ποσότητα των απορριμμάτων που παράγει η επιχείρησή σας κατά την περίοδο αιχμής;

4δ. Ανακυκλώνετε κάποια από τα παρακάτω απορρίμματα;

Γυαλί

ΝΑΙ ΟΧΙ

Χαρτί

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αλουμίνιο

ΝΑΙ ΟΧΙ

Υλικά συσκευασίας

ΝΑΙ ΟΧΙ

Μπαταρίες

ΝΑΙ ΟΧΙ

Άλλο (διευκρίνιστε)

ΝΑΙ ΟΧΙ

5α. Έχετε κάποιο σήμα πιστοποίησης ποιότητας του καταλύματός σας; ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιο

5β. Θα σας ενδιέφερε να συμμετέχετε σε ένα εθελοντικό σύστημα πιστοποίησης της ποιότητας της επιχείρησή σας; ΝΑΙ ΟΧΙ

Γιατί;

6. Σχόλια/ παρατηρήσεις:

Παράρτημα 5

Ερωτηματολόγιο μονίμων κατοίκων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΟΝΙΜΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Παρακαλούμε αφιερώστε λίγα λεπτά για να μας βοηθήσετε να βελτιώσουμε την ποιότητα του προορισμού. Όλες οι απαντήσεις θα παραμείνουν εμπιστευτικές. Ευχαριστούμε για τη συνεργασία

1. Υπάρχουν οφέλη για την τοπική κοινωνία από τον τουρισμό και τους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μου

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
Την άνοιξη	☐	☐	☐	☐	☐
Το καλοκαίρι	☐	☐	☐	☐	☐
Το φθινόπωρο	☐	☐	☐	☐	☐
Τον χειμώνα	☐	☐	☐	☐	☐

Ποια:

2. Δημιουργούνται προβλήματα για την τοπική κοινωνία από τον τουρισμό και τους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μου

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
Την άνοιξη	☐	☐	☐	☐	☐
Το καλοκαίρι	☐	☐	☐	☐	☐
Το φθινόπωρο	☐	☐	☐	☐	☐
Τον χειμώνα	☐	☐	☐	☐	☐

Ποια:

3. Υπάρχουν οφέλη για μένα προσωπικά από τον τουρισμό και τους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μου

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
☐	☐	☐	☐	☐

Ποια

4. Δημιουργούνται προβλήματα για μένα προσωπικά από τον τουρισμό και τους τουρίστες που επισκέπτονται το νησί μου

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
☐	☐	☐	☐	☐

Ποια

5. Είμαι ευχαριστημένος από την διαχείριση και τη προβολή του τουρισμού

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
☐	☐	☐	☐	☐

6. Είμαι ευχαριστημένος από την εμπλοκή και την επιρροή των μονίμων κατοίκων στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη του τουρισμού στο νησί μου

Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ουδέτερα	Διαφωνώ	Διαφωνώ πολύ
☐	☐	☐	☐	☐

7. Κατά την άποψη σας τι είδους επίπτωση ασκεί ο τουρισμός στον ιδιαίτερο χαρακτήρα, στην τοπική ταυτότητα και τον πολιτισμό του νησιού σας

Καταστρέφει Βοηθά στη διατήρηση Βοηθά στη βελτίωση Δεν επηρεάζει

8. Κατά την άποψη σας τι είδους επίπτωση ασκεί ο τουρισμός στην ποιότητα ζωής σας

Καταστρέφει Βοηθά στη διατήρηση Βοηθά στη βελτίωση Δεν επηρεάζει

9. Ποιο είναι το φύλο σας: άνδρας γυναίκα

10. Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε;

15-24 25-49 50-64 65-79 80 και πάνω

11. Τι περιγράφει καλύτερα το καθεστώς απασχόλησης σας

- είμαι πλήρους απασχόλησης (περισσότερες από 30 ώρες την εβδομάδα)
- είμαι μερικής απασχόλησης (λιγότερο από 30 ώρες την εβδομάδα)
- απασχολούμαι περιστασιακά
- είμαι άνεργος/η
- είμαι φοιτητής/τρια
- είμαι συνταξιούχος
- δεν έχω αμειβόμενη απασχόληση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ

Παράρτημα 6

Δειγματοληψία πρωτογενών ερευνών

Σε πρώτο επίπεδο θα πρέπει να εντοπιστούν οι βασικές πύλες τουριστών στον προορισμό, οι οποίες είναι το **αεροδρόμιο** και το **λιμάνι**. Όμως, θα πρέπει να γίνει ένας επιπλέον διαχωρισμός, αφού ενδιαφέρει και η ομαδοποίηση των τουριστών (ανά εθνικότητα). Για αυτόν το λόγο, οι πτήσεις εσωτερικού με τις πτήσεις charter θα θεωρηθούν ως ξεχωριστές πύλες τουριστών. Επομένως, οι βασικές πύλες τουριστών για τις ανάγκες έρευνας είναι:

- Λιμάνι
- Αεροδρόμιο – πτήσεις charter
- Αεροδρόμιο – πτήσεις εσωτερικού.

Εν συνεχεία, υπολογίζεται προσεγγιστικά ο (συνολικός) **πληθυσμός** τον οποίο αφορά η έρευνα. Για το σκοπό αυτό, με δεδομένο ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει σημαντική αύξηση των επιβατών που έρχονται στη Σαντορίνη, χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της τελευταίας χρονιάς 2015

Προσέγγιση Πληθυσμού Έρευνας				
	Λιμάνι Αθηνιού	Πτήσεις Charter	Πτήσεις εσωτερικού	Προσέγγιση Πληθυσμού
Μ.Ο. Αφίξεων (σε χιλιάδες)	811.646	357.234	362.212	1.531.092
Ποσοστό επί του συνόλου	53,1 %	23,3 %	23,6 %	100,00%

Ενώ ο αριθμός των επιβατών με πτήσεις charter μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά μόνο τουρίστες, ο αριθμός επιβατών με πλοίο και τακτικές πτήσεις εσωτερικού αφορά και μετακίνηση των μόνιμων κατοίκων τόσο της Θήρας όσο και της Θηρασίας των οποίων η διακίνηση γίνεται μέσω Θήρας. Με βάση την υπόθεση εργασίας του Εργαστηρίου Τοπικής και Νησιωτικής Ανάπτυξης ο αριθμός μετακινούμενων με πλοίο και πτήσεις εσωτερικού τον μήνα με τη χαμηλότερη κίνηση αποτελεί την εκτιμώμενη κίνηση των μόνιμων κατοίκων. Για την επαλήθευση αυτής της υπόθεσης προτείνεται η έρευνα σε λιμάνι και αεροδρόμιο να καταμετρά και όσους μόνιμους κατοίκους ταξιδεύουν χωρίς βέβαια να συνεχίζει τη συνέντευξη.

Θέλουμε να προσδιορίσουμε το μέγεθος του δείγματος των επιβατών **που φτάνουν στη Σαντορίνη με πλοίο**, που θα εκλεγεί από τον πληθυσμό των **1.531.092 επιβατών που φτάνουν στην Σαντορίνη** και το οποίο θα χρησιμοποιήσουμε για τον έλεγχο

Έστω ότι P το ποσοστό επισκεπτών που έφτασαν στην Σαντορίνη με πλοίο και p το αντίστοιχο ποσοστό στο δείγμα.

Απαιτούμε να έχουμε

$$P[|P - p| < d] \geq 1 - a$$

d : το περιθώριο σφάλματος και

$1 - a$: ο συντελεστής εμπιστοσύνης

Αν θεωρήσουμε ότι το μέγεθος του δείγματος θα είναι εξαιρετικά μικρό και συγκεκριμένα $n \leq 0.1 * N$ με $N = 811.646$ και τα γινόμενα $n * p$ και $n * (1 - p)$ θα είναι μεγαλύτερα από την βιβλιογραφική σταθερά $k, k \leq 30$ τότε το p ακολουθεί κανονική κατανομή και συγκεκριμένα

$$p \sim N\left(P, \frac{PQ}{n}(1-f)\right)$$

P : το ποσοστό των επισκεπτών που έφτασαν στην Σαντορίνη με πλοίο

Q : το ποσοστό των επισκεπτών που έφτασαν στη Σαντορίνη είτε με πλοίο είτε με πτήση Charter, είτε με πτήση εσωτερικού ($Q = 1 - P$)

f : το κλάσμα δειγματοληψίας

$1 - f$: διόρθωση για πεπερασμένους πληθυσμούς

Τότε το μέγεθος του δείγματος που απαιτείται είναι

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 \frac{PQ}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(Z_{\alpha/2}^2 \frac{PQ}{d^2} - 1 \right)}$$

όπου

$Z_{\alpha/2}^2$: το άνω $\alpha/2$ σημείο της κανονικής κατανομής $N \sim (0,1)$

Θέτουμε

$$n_0 = Z_{\alpha/2}^2 \frac{PQ}{d^2}$$

Και τότε ο παραπάνω τύπος για το μέγεθος του δείγματος γίνεται

$$n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}}$$

Από την βιβλιογραφία γνωρίζουμε ότι

$$n = \begin{cases} n_0, & \text{αν } \frac{n_0}{N} \leq 0,05 \\ \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}}, & \text{αν } \frac{n_0}{N} \geq 0,05 \end{cases}$$

Το ποσοστό των επισκεπτών που φτάνουν στη Σαντορίνη με πλοίο με βάση τα στοιχεία του 2015 είναι $P = \frac{811.646}{1.531.092} = 0,53$

Υπολογισμός δείγματος-Εναλλακτικά σενάρια

1^ο σενάριο $d = 0.035$

Αν λοιπόν $P = 0,53, Q = 0,47$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.035$, τότε

$$n_0 = 781$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,00051 \notin 0,05$ προκύπτει ότι $n_0 = n = 781$

2^ο σενάριο $d = 0.05$

Εδώ που το P είναι άγνωστο θα το αντικαταστήσουμε με κάποια εκτίμησή του και συγκεκριμένα με το 0.05.

Αν λοιπόν $P = 0,53, Q = 0,47$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.01$, τότε

$$n_0 = 382$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,00025 \notin 0,05$ προκύπτει ότι $n_0 = n = 382$

Ακολουθώντας ακριβώς την ίδια μεθοδολογία, προσδιορίζουμε εκ νέου το ποσοστό των επισκεπτών στον πληθυσμό που φτάνουν στην Σαντορίνη **με πτήσεις Charter**

Το ποσοστό των επισκεπτών που φτάνουν στη Σαντορίνη με πτήσεις Charter με βάση τα στοιχεία του 2015 είναι $P = \frac{357.234}{1.531.092} = 0,233$

1^ο σενάριο $d = 0.035$

Αν λοιπόν $P = 0,233, Q = 0,767$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.035$, τότε

$$n_0 = 384$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,37 \notin 0,05$ προκύπτει ότι το μέγεθος του δείγματος γίνεται $n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}} = 279$

$$n = 279$$

2^ο σενάριο $d = 0.05$

Εδώ που το P είναι άγνωστο θα το αντικαταστήσουμε με κάποια εκτίμησή του και συγκεκριμένα με το 0.05.

Αν λοιπόν $P = 0,233, Q = 0,767$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.01$, τότε

$$n_0 = 274$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,00017 \notin 0,05$ προκύπτει ότι $n_0 = n = 274$

Το ποσοστό των επισκεπτών που φτάνουν στη Σαντορίνη **με πτήσεις εσωτερικού** με βάση τα στοιχεία του 2015 είναι $P = \frac{362.212}{1.531.092} = 0,236$

1^ο σενάριο $d = 0.035$

Αν λοιπόν $P = 0,236, Q = 0,764$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.035$, τότε

$$n_0 = 565$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,00036 \notin 0,05$ προκύπτει ότι $n_0 = n = 565$

2^ο σενάριο $d = 0.05$

Εδώ που το P είναι άγνωστο θα το αντικαταστήσουμε με κάποια εκτίμησή του και συγκεκριμένα με το 0.05.

Αν λοιπόν $P = 0,233, Q = 0,767$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.05$, τότε

$$n_0 = 277$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,00018 \notin 0,05$ προκύπτει ότι $n_0 = n = 277$

Σύμφωνα, λοιπόν, με τον παραπάνω τύπο υπολογίστηκε ο ελάχιστος αριθμός ερωτηματολογίων που πρέπει να ληφθούν ανά πύλη αναχώρησης τουριστών.

Μέγεθος Δείγματος Έρευνας ανά πύλη αναχώρησης τουριστών				
Πύλη αναχώρησης	Λιμάνια	Πτήσεις Charter	Πτήσεις εσωτερικού	Σύνολο Δείγματος
Μέγεθος Δείγματος (Σενάριο $d = 0.035$)	781	560	565	1.907
Μέγεθος Δείγματος (Σενάριο $d = 0.05$)	382	274	277	935

Βάσει της πιο πάνω ανάλυσης προτείνεται το σενάριο που μπορεί να υλοποιηθεί λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα κόστος. Προφανώς το 1^ο σενάριο με το μεγαλύτερο δείγμα περιέχει μικρότερο ποσοστό σφάλματος

Στο επόμενο στάδιο, θα πρέπει να προσεγγιστεί το μέγεθος του δείγματος ανά εθνικότητα τουριστών, που αφορούν τις πτήσεις charter. Υπολογίζοντας με βάση τις αφίξεις των πτήσεων charter από το 2015 ως ποσοστό⁵, τα ελάχιστα μεγέθη του δείγματος ανά εθνικότητα έχουν ως εξής:

Μέθοδος Δειγματοληψίας

⁵ Υ.Π.Α., Κρατικός Αερολιμένας Σαντορίνης 2015, Στατιστική Αεροπορικής Κίνησης

Το δείγμα θα ληφθεί με την μέθοδο της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας με συστηματική επιλογή στο εσωτερικό του κάθε στρώματος από το σύνολο των επισκεπτών που φτάνουν στη Σαντορίνη με πτήση Charter

Τα στρώματα που θα χρησιμοποιηθούν για την εξαγωγή του δείγματος είναι η εθνικότητα των επισκεπτών

Σε περίπτωση αρνήσεων, θα γίνει αντικατάσταση με τυχαία επιλογή, ώστε να μη στρεβλωθεί το δείγμα, και προκειμένου να διατηρηθεί η ισόρροπη αντιπροσώπευση ως προς το **δημογραφικό προφίλ (φύλο, περιοχή)**.

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να τηρείται στο μέτρο του δυνατού, χωριστό αρχείο με τα δημογραφικά στοιχεία των αρνήσεων.

Το σφάλμα εκτίμησης ποσοστού για το 1^ο σενάριο ($P=0,233$ $d = 0.035$) των 560 επαφών σε 0,05 επίπεδο εμπιστοσύνης είναι

$$S_{\hat{p}} = \sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{n-1}} = 0,0178$$

Το σφάλμα εκτίμησης ποσοστού για το 2^ο σενάριο ($P=0,233$ $d = 0.05$) των 277 επαφών σε 0,05 επίπεδο εμπιστοσύνης είναι

$$S_{\hat{p}} = \sqrt{\frac{\hat{p}(1-\hat{p})}{n-1}} = 0,0178$$

Δείγμα

Αναλυτικά το δείγμα ανά εθνικότητα είναι το παρακάτω

Μέγεθος πληθυσμού και εκτίμηση Δείγματος Ανά Εθνικότητα στις πτήσεις Charter

			Αριθμός Δείγματος	
			$\frac{n_0}{N} = 0,00036$	$\frac{n_0}{N} = 0,00018$
Χώρα προέλευσης charter	Αριθμός επιβατών	%		
UNITED KINGDOM	97617	27.33	153	75
ITALY	97136	27.19	152	75
AUSTRIA	31951	8.94	50	25
FRANCE	20453	5.73	32	16
GERMANY	14639	4.10	23	11
NORWAY	13867	3.88	22	11
SWITZERLAND	12674	3.55	20	10
DENMARK	12037	3.37	19	9
SWEDEN	10288	2.88	16	8
SPAIN	8476	2.37	13	7
BELGIUM	6239	1.75	10	5
NETHERLANDS	6153	1.72	10	5
FINLAND	5339	1.49	8	4
CZECH REPUBLIC	3694	1.03	6	3
POLAND	3344	0.94	5	3
ROMANIA	2913	0.82	5	2
EGYPT	2488	0.70	4	2
SLOVENIA	1773	0.50	3	1
CYPRUS	1418	0.40	2	1
LEBANON	1397	0.39	2	1
BULGARIA	1125	0.31	2	1
Others	2213	0.62	3	2
TOTAL	357234	100.00	560	274

Μια επιπλέον παράμετρος που θα πρέπει να εξετασθεί είναι πως κατανέμεται ο πληθυσμός κάθε εθνικότητας στο χρόνο. Αντίστοιχη κατανομή θα πρέπει να έχει και το δείγμα (κυρίως για εθνικότητες με μεγάλο ποσοστό επί του συνολικού πληθυσμού), υπολογίζοντας πάλι τους μέσους όρους αφίξεων ανά μήνα για κάθε εθνικότητα το 2015, με τις πτήσεις charter.

Τέλος, όσον αφορά τα δείγματα για τις πτήσεις εσωτερικού και τα λιμάνια του νομού, κρίνεται προτιμότερη η τυχαία δειγματοληψία, με μόνο πρόσθετο κριτήριο την χρονική κατανομή του δείγματος.

(Αυτή η παρακολούθηση θα γίνει κατά τη διάρκεια της δειγματοληψίας)

Δειγματοληψία

Για τα ερωτηματολόγια των καταλυμάτων και των επιχειρήσεων θεωρείται ότι θα πρέπει να γίνεται απογραφική καταγραφή και όχι δειγματοληπτική. Αυτό μπορεί να γίνει στις περιπτώσεις που ο πληθυσμός είναι μικρός και δεν είναι αποτρεπτικός, καθώς δεν αυξάνεται πολύ το κόστος της έρευνας. Στις περιπτώσεις που ο πληθυσμός αυξάνεται πολύ, τότε μπορεί να γίνει δειγματοληπτική έρευνα. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει η δειγματοληψία να γίνεται βάσει της χωρικής κατανομής των καταλυμάτων και λοιπών επιχειρήσεων, αλλά και βάση της κατηγορίας και του είδους του καταλύματος. Θα πρέπει δηλαδή να λαμβάνεται αντιπροσωπευτικό δείγμα για όλα τα είδη καταλυμάτων, βάσει του ποσοστού τους στον πληθυσμό, αλλά και από κάθε κατηγορία. Το ίδιο πρέπει να συμβεί και στη περίπτωση που παρά τη προσπάθεια να καταγραφούν όλες οι επιχειρήσεις

δεν ανταποκριθεί μεγάλος αριθμός από αυτές. Επειδή όμως κάποιες περιοχές θεωρούνται περισσότερο τουριστικές και συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό καταλυμάτων, θα πρέπει από τις περιοχές αυτές το δείγμα να είναι εξίσου μεγάλο. Τα παρακάτω δεδομένα βασίζονται σε στοιχεία του ΞΕΕ για το 2015.

Για τα **ξενοδοχειακά καταλύματα της Θήρας**, η κατανομή τους σε κατηγορίες έχει ως εξής:

Κατανομή ξενοδοχειακών καταλυμάτων Θήρας ανά κατηγορία

ΤΑΞΗ	ΞΕΝΟΔΟΧ ΕΙΑ	%	ΚΛΙ ΝΕΣ	%
5*	25	8.8 3	218 8	16. 82
4*	79	27. 92	379 0	29. 14
3*	60	21. 20	215 9	16. 60
2*	78	27. 56	360 2	27. 69
1*	41	14. 49	126 8	9.7 5
Σύνολο	283	100 .00	130 07	100 .00

Από τις μονάδες αυτές θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για διακίνηση ερωτηματολογίων σε όλες τις επιχειρήσεις γιατί με βάση τον αριθμό των μονάδων ανά κατηγορία ο αριθμός σε ορισμένες κατηγορίες είναι οριακός, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν θα ανταποκριθούν όλες οι επιχειρήσεις και ο ελάχιστος αριθμός ερωτηματολογίων ανά κατηγορία είναι δέκα. Ο τρόπος επεξεργασίας των δεδομένων θα εξαρτηθεί από το τελικό αριθμό ξενοδοχείων που θα ανταποκριθεί στη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων.

Οι επιχειρήσεις **ενοικιαζόμενων δωματίων** είναι σαφώς περισσότερες στον αριθμό συγκρινόμενες με τον αριθμό των ξενοδοχείων (1090), διαθέτουν 8784 δωμάτια και 20306 κλίνες. Για την κατηγορία αυτή, θα χρειαστεί δειγματοληψία. Η δειγματοληψία θα πρέπει γίνει με κριτήριο την κατηγορία.

ΤΑΞΗ	ΜΟΝΑ ΔΕΣ	%	ΚΛΙΝΕΣ	%
4Κ	132	12.94	2999	14.75
3Κ	384	37.65	7433	36.57
Α	118	11.57	3478	17.11
2Κ	265	25.98	4548	22.38
Β	44	4.31	693	3.41
1Κ	49	4.80	779	3.83
Γ	24	2.35	331	1.63
χωρι ς κατηγ	4	0.39	65	0.32
ΣΥΝ ΟΛΟ	1020	100.00	20326	100.0 0

Από τις μονάδες αυτές θα πρέπει να γίνει μία καταγραφή με βάση την κατανομή τους ανά κατηγορία και όχι τον αριθμό των κλινών

Προκειμένου να προσδιορίσουμε το σύνολο των ερωτηματολογίων για τα ξενοδοχεία,

χρησιμοποιούμε τον ακόλουθο τύπο
$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 \frac{PQ}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(Z_{\alpha/2}^2 \frac{PQ}{d^2} - 1 \right)}$$

που χρησιμοποιήσαμε και παραπάνω

Εστω ότι το ποσοστό των ενοικιαζόμενων δωματίων στο πλήθος των καταλυμμάτων είναι 0,5

1^ο σενάριο $p = 0.5$

Αν λοιπόν $P = 0,5, Q = 0,5$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.05$, τότε

$$n_0 = 384$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,37 \geq 0,05$ προκύπτει ότι το μέγεθος του δείγματος γίνεται $n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}} = 279$

$$n = 279$$

Εστω ότι το ποσοστό των ενοικιαζόμενων δωματίων στο πλήθος των καταλυμμάτων είναι 0,75

2^ο σενάριο $p = 0.75$

Αν λοιπόν $P = 0,75, Q = 0,25$ και συντελεστή εμπιστοσύνης $\alpha=5\%$ και $d = 0.05$, τότε

$$n_0 = 288$$

Επειδή $\frac{n_0}{N} = 0,37 \geq 0,05$ προκύπτει ότι το μέγεθος του δείγματος γίνεται $n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0}{N}} = 224$

$$n = 224$$

Μέγεθος δείγματος

			279	224
ΤΑΞΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ	%	Δείγμα	
4K	132	12.94	36	29
3K	384	37.65	105	84
A	118	11.57	32	26
2K	265	25.98	72	58

B	44	4.31	12	10
1K	49	4.80	13	11
Γ	24	2.35	7	5
χωρίς κατηγ	4	0.39	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	1020	100.00	279	224

Με δεδομένο ότι οι κατηγορίες 3K - A, 2K - B και 1K - Γ μπορούν να θεωρηθούν ενιαίες αυτό δείχνει ότι αν κατηγορία εξασφαλίζουμε ένα στατιστικά επαρκές δείγμα και στη περίπτωση που επιλεγεί το μικρότερο δείγμα.

Όσον αφορά στις τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες, υπάρχουν 391 μονάδες με 2280 κλίνες. Από τις μονάδες αυτές θα πρέπει να γίνει μία καταγραφή σε 50 μονάδες με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν κατηγορίες.

Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες **τουριστικές επιχειρήσεις** υπάρχουν:

Είδος επιχείρησης	Αριθμός επιχειρήσεων
Ενοικιάσεις αυτοκινήτων/μοτοσικλετών	28
Ενοικιάσεις πούλμαν	17
Τουριστικά Γραφεία	133

Σε ότι αφορά στον αριθμό εστιατορίων με βάση τα στοιχεία του Επιμελητηρίου Κυκλάδων για το έτος 2012 ήταν 548

Δείγμα τουριστικών επιχειρήσεων

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ - ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	ολες
Ενοικιάσεις πούλμαν	ολες
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ	
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	
ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ - ΜΠΑΡ	

Προτεινόμενη περίοδος διεξαγωγής της έρευνας είναι η αρχή της τουριστικής περιόδου, γιατί τότε δεν υπάρχει φόρτος εργασίας και κυρίως γιατί τότε μπορούν να δώσουν ολοκληρωμένα στοιχεία για την προηγούμενη χρονιά.

Παράρτημα 7

Ερωτηματολόγιο Διαχείρισης Προορισμού

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ	
1.1 Στρατηγική Βιώσιμου Προορισμού	1.1.1 Ο Προορισμός διαθέτει πολυετή στρατηγική και σχέδιο δράσης για τουριστική ανάπτυξη
	1.1.2 α. Η στρατηγική έγινε μετά από δημόσια διαβούλευση
	β. Υπαρξη ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα
	γ. Γίνεται δημόσια συζήτηση των αποτελεσμάτων
	1.1.3 Η στρατηγική είναι διαθέσιμη δημόσια
	1.1.4 Η στρατηγική περιλαμβάνει περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, ποιοτικά, υγιεινή και ασφάλεια και αισθητικά θέματα
	1.1.5. Εξασφαλίζεται επαρκής και συνεχής χρηματοδότηση της στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης
1.2. Φορέας Διαχείρισης Προορισμού	1.2.1. Ο Προορισμός διαθέτει ΦΔΠ
	1.2.2. Στον ΦΔΠ συμμετέχουν ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας
	1.2.3. Χρηματοδότηση ΦΔΠ€ / έτος θεωρείται επαρκής
	1.2.4. Στελέχωση ΦΔΠ Άτομα. Η στελέχωση θεωρείται επαρκής
1.3 Υπαρξη συστήματος παρακολούθησης αποτελεσμάτων - επιπτώσεων	1.3.1 Υπάρχει σύστημα παρακολούθησης αποτελεσμάτων και επιπτώσεων;
	1.3.2. Υπάρχει σύστημα δημόσιων εκθέσεων
	1.3.3. Το σύστημα αξιολογείται και επικαιροποιείται τακτικά σε ότι αφορά τις μεταβλητές του;
1.4 Διαχείριση εποχικότητας τουρισμού	1.4.1. Υπάρχει ειδική στρατηγική για τη μείωση της εποχικότητας. Αν ναι ποιά
	1.4.2. Εχουν αξιολογηθεί τα αποτελέσματα της ;
1.5. Στρατηγική προσαρμογής στη κλιματική αλλαγή	1.5.1. Ο προορισμός έχει σύστημα για προσδιορισμό των κινδύνων από τη κλιματική αλλαγή
	1.5.2. Ο προορισμός έχει στρατηγική προσαρμογής στη κλιματική αλλαγή
	1.5.3. Ο προορισμός έχει πρόγραμμα ευαισθητοποίησης του κοινού
1.6. Κατάλογος τουριστικών πόρων και	1.6.1. Ο προορισμός έχει κατάλογο των τουριστικών πόρων και θέλγητρα

<p>Θεληγώντων (φυσικών και πολιτιστικών)</p>	<p>Ο κατάλογος αυτός είναι δημόσια διαθέσιμος;</p>
<p>1.7. Ρυθμίσεις και πολιτικές σχεδιασμού που περιλαμβάνουν βιώσιμες χρήσεις γης, μορφολογικές, κατασκευαστικές και κατεδαφιστικές ρυθμίσεις,</p>	<p>1.6.2 Ο προορισμός έχει ταξινομήσει τους τουριστικούς πόρους και τα θέληγτρα ανάλογα με τη σπουδαιότητα τους και το βαθμό αξιοποίησης τους</p> <p>1.7.1. Ο προορισμός έχει σχέδιο χρήσεων γης και περιορισμούς για τη δόμηση</p> <p>1.7.2. Ο προορισμός έχει ρυθμίσεις για τις περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές (χαρακτηρισμένες περιοχές και σχέδιο διαχείρισης)</p> <p>1.7.3 Ο προορισμός έχει ρυθμίσεις προστασίας των πολιτιστικών πόρων</p> <p>1.7.4 Οι ρυθμίσεις αυτές έχουν προέλθει από δημόσια διαβούλευση</p> <p>1.7.5. Ο προορισμός έχει δημοσιοποιημένες τις εφαρμοζόμενες πολιτικές</p>
<p>1.8. Πολιτικές προσπελασιμότητας για όλους</p>	<p>1.8.1. Ο προορισμός έχει πολιτικές που να υποστηρίζουν την προσβασιμότητα ατόμων με ειδικές ανάγκες</p> <p>1.8.2 Οι πολιτικές αυτές λαμβάνουν υπόψη τη προστασία του χώρου</p>
<p>1.9. Θεματα ιδιοκτησίας</p>	<p>1.9.1. Ο προορισμός έχει νομοθεσία ή πολιτική για την απόκτηση ιδιοκτησίας</p>
<p>1.10 Ικανοποίηση επισκεπτών</p>	<p>1.10.1. Ο προορισμός εκπονεί έρευνα για την ικανοποίηση των τουριστών</p> <p>1.10.2. Ο προορισμός δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της έρευνας</p> <p>1.10.3. Ο προορισμός έχει μηχανισμό για να βελτιώνει την ικανοποίηση των επισκεπτών</p>
<p>1.11. Πρότυπα βιωσιμότητας και εφαρμογή τους από τις επιχειρήσεις</p>	<p>1.11.1. Εφαρμογή πιστοποίησης βιωσιμότητας ή περιβαλλοντικής διαχείρισης από επιχειρήσεις</p> <p>1.11.2. Γίνεται παρακολούθηση επιχειρήσεων που είναι ενταγμένες σε σύστημα πιστοποίησης</p> <p>1.11.3. Δημοσιοποίηση του καταλόγου των πιστοποιημένων επιχειρήσεων</p>
<p>1.12. Ασφάλεια και προστασία τουριστών</p>	<p>1.12.1. Έλεγχοι σε τουριστικές επιχειρήσεις για θέματα ασφάλειας (φωτιά, υγιεινή, ηλεκτρικής ενέργειας)</p> <p>1.12.2. Μέτρα πρόβλεψης και ασφάλειας σε τουριστικές περιοχές (πχ. σταθμοί πρώτης βοήθειας)</p> <p>1.12.3. Συστήματα πρόβλεψης και καταστολής εγκλήματος</p> <p>1.12.4. Σύστημα αδειοδότησης ταξί με τιμολόγιο στις πύλες εισόδου</p>

	1.12.5. Δημόσιες εκθέσεις για ασφάλεια και προστασία τουριστών
1.13. Διαχείριση κρίσεων	1.13.1 Σχέδιο διαχείρισης κρίσεων και άμεσης παρέμβασης
	1.13.2. Διαθέσιμοι ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι για την εφαρμογή σχεδίου διαχείρισης κρίσεων
	1.13.3. Συμμετοχή ιδιωτικού τομέα στο σχέδιο διαχείρισης κρίσεων με διαδικασίες επικοινωνίας κατά τη διάρκεια και μετά τη κρίση
	1.13.4. Πόροι και εκπαίδευση προσωπικού, επισκεπτών και μονίμων κατοίκων σε θέματα διαχείρισης κρίσεων
	1.13.5. επικαιροποίηση σχεδίου διαχείρισης κρίσεων
2^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	
2.1. Παρακολούθηση οικονομικών αποτελεσμάτων και επιπτώσεων	2.1.1. Συστηματική παρακολούθηση οικονομικών αποτελεσμάτων τουρισμού (δαπάνη ανά κεφαλή/διανυκτέρευση , εισόδημα ανά δωμάτιο, απασχόληση και επενδύσεις
	Δημόσια έκθεση αποτελεσμάτων
	2.1.2 Συστηματική παρακολούθηση των άμεσων και έμμεσων αποτελεσμάτων του τουρισμού
	Δημόσια έκθεση αποτελεσμάτων
2.2. Ευκαιρίες καριέρας τοπικά	2.1.3. Συλλογή και δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων άμεσης και έμμεσης απασχόλησης ανά φύλλο και ηλικία
	2.2.1. Υπαρξη νομοθεσίας ή πολιτικής που να υποστηρίζει ίσες ευκαιρίες για απασχόληση σε όλους συμπεριλαμβανόμενων γυναικών, νέων, ΑΜΕΑ, αλλοδαπών, μειονοτήτων και άλλων ευάλωτων ομάδων
	2.2.2. Προγράμματα εκπαίδευσης για ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στην εργασία
	2.2.3. Νομοθεσία/πολιτικές και έλεγχοι σε ότι αφορά την νόμιμη απασχόληση και μισθοδοσία
2.3. Εκπαίδευση εργοδοτών –εργαζομένων για βελτίωση λειτουργίας των επιχειρήσεων	2.2.4. Νομοθεσία/πολιτικές για εργασιακή ασφάλεια
	2.3.1. Προγράμματα εκπαίδευσης εργοδοτών
2.4 Υποστήριξη τοπικών επιχειρηματιών και δίκαιου εμπορίου	2.3.2. Προγράμματα εκπαίδευσης εργαζομένων
	2.4.1. Πρόγραμμα για την υποστήριξη και οικοδόμηση ικανοτήτων στις τοπικές ΜΜΕ
	2.4.2. Ενίσχυση τοπικής οικονομίας/ συνδεση με τουρισμό
	2.4.3. Δικτύωση επιχειρήσεων

2.5 Αποψη τοπικής κοινωνίας για την διαχείριση προορισμού	2.5.1. Συστηματική καταγραφή, ανάλυση και έκθεση δεδομένων που αφορούν την ικανοποίηση του τοπικού πληθυσμού για την διαχείριση του προορισμού
3^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ	
3.1. Προστασία τουριστικών θέλγητρων	3.1.1. Συστήματα διαχείρισης για τη προστασία φυσικών και πολιτιστικών πόρων συμπεριλαμβανόμενου και του δομημένου περιβάλλοντος και του αγροτικού και του αστικού τοπίου
	3.1.2 Σύστημα παρακολούθησης για τη καταγραφή, μέτρηση και αντιμετώπιση των επιπτώσεων του τουρισμού σε περιοχές και θέλγητρα
3.2. Πρόσβαση τοπικού πληθυσμού στα τουριστικά θέλγητρα	3.2.1 Προγράμματα για παρακολούθηση, προστασία και αποκατάσταση δημόσιας πρόσβασης σε τουριστικά θέλγητρα από τους ντόπιους
3.3. Διαχείριση επισκεπτών	3.3.1 Διοικητικός μηχανισμός υπεύθυνος για εκπόνηση σχεδίων και δράσεων για διαχείριση επισκεπτών
3.4. Συμπεριφορά επισκεπτών	3.4.1. Πολιτιστικές και περιβαλλοντικές οδηγίες σε επισκέπτες για συμπεριφορά σε ευαίσθητες τοποθεσίες
	3.4.2. Κώδικας καλών πρακτικών για οδηγούς τουριστών και Τ.Ο
3.5. Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς	3.5.1. Νόμοι και κανονισμοί που προστατεύουν ιστορικά και αρχαιολογικά αντικείμενα και αποδεικτικά στοιχεία της προστασίας αυτής
	3.5.2 Πρόγραμμα για τη προστασία και την προβολή της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (πχ. μουσική, τραγούδια, χειροτεχνήματα, κουζίνα)
3.6 Ερμηνεία τουριστικών τοποθεσιών (θέλγητρων)	3.6.1 Ερμηνευτικές πληροφορίες για φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους διαθέσιμες σε επισκέπτες και σε τουριστικά γραφεία
	3.6.2. Ερμηνευτικές πληροφορίες κατάλληλες πολιτιστικά
	3.6.3 Ερμηνευτικές πληροφορίες που αναπτύχθηκαν με την τοπική συμμετοχή
	3.6.4. Ερμηνευτικές πληροφορίες διαθέσιμες στις κατάλληλες για τους επισκέπτες γλώσσες
	3.6.5 Εκπαίδευση ξεναγών για τη χρήση των ερμηνευτικών πληροφοριών

3.7. Προστασία τοπικής πνευματικής ιδιοκτησίας	3.7.1 Νόμοι και κανονισμοί ή προγράμματα για τη προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για ντόπιους και κοινότητες
3.8. Ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού	3.8.1. Προγράμματα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης τοπικού πληθυσμού για το ρόλο του τουρισμού
3.9 Προστασία τοπικού πληθυσμού / εργαζομένων από εκμετάλλευση	3.9.1 Υπαρξη νόμων και προγραμμάτων για την εμπορική, σεξουαλική και κάθε άλλου είδους εκμετάλλευση, διάκριση ή παρενόχληση του τοπικού πληθυσμού
	3.9.2 Δημοσιοποίηση των παραπάνω νόμων / προγραμμάτων
3.10 Υποστήριξη κοινωνίας για κοινωνικές και βιώσιμες πρωτοβουλίες	3.10.1 Προγράμματα για επιχειρήσεις, επισκέπτες και κοινό να συνεισφέρουν σε πρωτοβουλίες για διατήρηση πολιτιστικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πόρων και ανάπτυξη υποδομών
4^η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	
4.1. Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι	4.1.1 Αξιολόγηση βιωσιμότητας για προσδιορισμό περιβαλλοντικών κινδύνων
	4.1.2. Σύστημα για την αντιμετώπιση εντοπισμένων κινδύνων
4.2. Προστασία ευαίσθητων οικοσυστημάτων και ειδών	4.2.1 Δημιουργία και επικαιροποίηση καταλόγου για ευαίσθητα και απειλούμενα άγρια είδη και οικοτόπους
	4.2.2. Σύστημα παρακολούθησης αλλαγών και επιπτώσεων στα ευαίσθητα οικοσυστήματα και είδη
	4.2.3 Σύστημα αποτροπής για περιβαλλοντικούς εισβολείς
	4.2.4 Ρυθμίσεις και κανόνες για έλεγχο συλλογής/συλληψης, διάθεσης και πώλησης φυτών και ζώων
4.3. Κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές αερίων θερμοκηπίου	4.3.1. Πρόγραμμα υποστήριξης των επιχειρήσεων για μέτρηση, παρακολούθηση, ελαχιστοποίηση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων κατανάλωσης ενέργειας
	4.3.2 Πολιτικές και κίνητρα για τη μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων και την αύξηση της χρήσης ΑΠΕ
	4.3.3. Πρόγραμμα υποστήριξης των επιχειρήσεων για μέτρηση, παρακολούθηση, ελαχιστοποίηση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων παραγωγής αερίων θερμοκηπίου
	4.3.4. Σύστημα υποστήριξης των επιχειρήσεων για την μετρίαση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

4.4. Μεταφορές χαμηλών επιπτώσεων	4.4.1. Πρόγραμμα για τη αύξηση της χρήσης χαμηλής επίπτωσης μεταφορών
	4.4.2. Πρόγραμμα για την αύξηση της ενεργούς μεταφοράς (πχ. περπάτημα, ποδηλασία)
4.5. Διαχείριση νερού και υγρών αποβλήτων	4.5.1. Σύστημα παρακολούθησης της παραγωγής και κατανάλωσης νερού
	4.5.2 Πρόγραμμα υποστήριξης των επιχειρήσεων να μετρούν, να μειώνουν τη χρήση και να ανακοινώνουν δημόσια τη χρήση νερού
	4.5.3. Σύστημα διαχείρισης νερού που καταναλώνεται από τις επιχειρήσεις και οι ανάγκες της τοπικής κοινωνίας είναι ισόρροπες και συμβατές
	4.5.4. Σύστημα διαχείρισης και δημοσιοποίησης εκθέσεων σε ότι αφορά τη ποιότητα του πόσιμου νερού
	4.5.5 Σύστημα διαχείρισης και δημοσιοποίησης εκθέσεων σε ότι αφορά τη ποιότητα του θαλασσινού νερού
	4.5.6. Σύστημα που να ανταποκρίνεται έγκαιρα σε θέματα ποιότητας νερού
	4.5.7 Σύστημα παρακολούθησης για τη χωροθέτηση, συντήρηση και έλεγχο των απορρίψεων από σηπτικούς βόθρους
	4.5.7. Σύστημα παρακολούθησης για τη λειτουργία των βιολογικών καθαρισμών (μέγεθος σε σχέση με τον προορισμό, σωστή λειτουργία)
	4.5.8 Πρόγραμμα για υποστήριξη των επιχειρήσεων για αποτελεσματική επεξεργασία και επανάχρηση υγρών αποβλήτων
4.5.9. Πρόγραμμα που εξασφαλίζει σωστή διαχείριση και ασφαλή επανάχρηση υγρών αποβλήτων με τις ελάχιστες αρνητικές συνέπειες για τον τοπικό πληθυσμό και το περιβάλλον	
4.6. Διαχείριση στερεών αποβλήτων	4.6.1. Σύστημα διαχείρισης στερεών αποβλήτων με μέτρηση των αποβλήτων που δημιουργούνται
	4.6.2. Σχέδιο διαχείρισης στερεών αποβλήτων και ποσοτικοί στόχοι μείωσης τους μέσω επανάχρησης και ανακύκλωσης
	Υπάρξη συστήματος ασφαλούς απόθεσης υπολειμμάτων
	4.6.3 Πρόγραμμα για υποστήριξη των επιχειρήσεων για μείωση, επανάχρηση και ανακύκλωση στερεών αποβλήτων
	4.6.4 Πρόγραμμα για τη μείωση της χρήσης εμφιαλωμένου νερού από επιχειρήσεις και επισκέπτες
4.7 Ρύπανση από θόρυβο και φώτα	4.7.1 Οδηγίες και ρυθμίσεις για την ελαχιστοποίηση της ρύπανσης από ήχο και φώτα

4.7.2. Πρόγραμμα για την ενθάρρυνση των επιχειρήσεων να ακολουθούν οδηγίες και κανονισμούς για ελαχιστοποίηση ρύπανσης από θόρυβο και ήχο